БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 62 (17.055). • 16 март 1978 йил, пайшанба • Баҳоси 2 тийин.

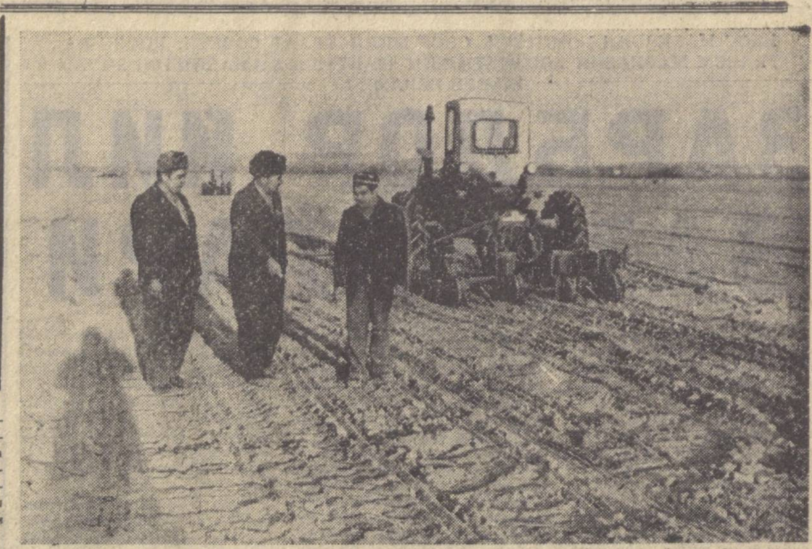

Сурхондарё области, Термиз районидаги «Қизил юлдуз» колхозининг донгдор маккажўхорикори, Ленин ордени кавалери Тўра Қулсоатов бошлиқ бригада аъзолари бу йил 110 гектар ерда деҳқончилик қилишади. Кузда 60 гектар майдонга экилган арпа барқ уриб ўсмоқда. Арпа ўриб олинганидан кейин ўрнига маккажўхори экилади. Қолган 50 гектар ерга дон учун маккажўхори экиш қизғин бормоқда. Бригада азаматлари ҳар гектар ердан 100 центнердан маккажўхори дони ва 40 центнердан арпа олишга қарор қилишди. Суратда: бригада механизатори Эргаш Қаршиев, агроном Товаш Шомуродов, бригада бошлиғи Тўра Қулсоатов ўртоқлар маккажўхори экилган майдонларни кўздан кечиришмоқда. И. Хўжаев фотоси. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯВИЙ ИШ — ЖАНГОВАР ИЖОДИЙ ИШ

Ленин партияси — ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг марксча-ленинча назария билан қуролланган илғор, авангард отряди. Партия оммани тарбиялайди, унинг курашига бошчилик қилади. КПСС XXIV ва XXV съездларида коммунистик қурилишнинг кенг қамровли улуғвор режалари ишлаб чиқилди. Бу вазифаларни амалга оширишда партия ташкилотлари марксизм-ленинизмнинг илҳомбахш чашмасидан куч-қудрат олмоқдалар.

Коммунистик қурилишнинг тобора кенг кўламли ва мураккаб вазифалари сиёсий ва ташкилий раҳбарликни янада юксакроқ даражага кўтаришни, омманинг ижодий активлигини ошириб, коммунизм қурувчиларининг янги-янги қатламларини давлат ва ишлаб чиқаришни бошқаришга фаол жалб этишни, социалистик демократияни янада ривожлантириб, жамоат ташкилотлари ролини ошира боришни тақозо этмоқда. Шундай бир шароитда меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни кучайтириш, одамлар онгидаги эскилик сарқитларини тугатиш вазифалари айниқса муҳим аҳамият касб этмоқда.

Республика партия ташкилотлари партия ҳаётининг ленинча принципларига оғишмай амал қилиб, ҳар бир коммунист сиёсий жангчи даражасига кўтарилиши, ўз қобилиятини мукаммал ва тўлиқ намоён қила олиши, партия сиёсатини амалга ошириш йўлида собитқадам кураш олиб бориши учун қулай вазиятни вужудга келтиришга алоҳида эътибор бермоқдалар.

Партия ҳаётининг КПСС Уставида мустаҳкамланган ленинча нормалари ҳар бир коммунист учун — унинг лавозими, мансаби, вазифасидан қатъий назар — мажбурийдир. Кўпгина партия комитетлари КПСС Устави қоидаларига оғишмай риоя қилиш, барча учун ягона партия интизомини мустаҳкамлаш, партия аъзоларининг активлиги ва ташаббускорлигини ҳар томонлама ривожлантириш, танқид ва ўз-ўзини танқидни кенг қулоч ёйдиришга эришмоқдалар.

Қорақалпоғистон АССР, Андижон, Самарқанд областларининг бир қатор район ва шаҳар партия комитетлари фаолияти шуни кўрсатмоқдаки, партия интизомини мустаҳкамлаш, коммунистларни ўз ташкилоти ва бутун партиядаги ҳақиқий аҳвол учун чуқур масъулият руҳида тарбиялаш, уларни партия бюролари, парткомларнинг кундалик ташкилий-сиёсий ишига кенг жалб қилиш, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириш ишда муваффақият келтирмоқда. Хўжалик ва ижтимоий-сиёсий ҳаётнинг етилган масалалари ишчанлик билан ҳал қилинмоқда, экономика юксалмоқда, турмуш маданияти ошмоқда.

Избоскан район партия комитети амалга ошираётган ишлар бунинг далилидир. КПСС XXV съезди қарорларининг бажаришнинг актуал масалаларини бюро мажлисларида, пленумларда, актив йиғилишларида ҳар томонлама қараб чиқиш ва пишиқ-пухта қарорлар қабул қилиш, уларнинг ижросини таъминлашдаги изчиллик, ҳар бир масалани ҳал этишда коллегиалчилик, кадрларга ишонч билан қараш ва уларни тарбиялаш райкомнинг иш услубида мустаҳкам қарор топган.

Пахтачи, Қува, Янгийўл район партия комитетлари ҳам партия ҳаётининг ленинча нормаларига амал қилиб коммунистик қурилиш вазифаларини амалга ошириш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда самарали иш олиб бормоқдалар. «Партия ишчилар синфининг, меҳнаткашлар оммасининг авангарди бўлишдан иборат ўз ролини изчиллик билан бажариб келаётган жойда, партия ҳаётининг ленинча нормаларига қатъий риоя қилинаётган жойда, партия ўзининг сиёсий, ташкилий ва ғоявий бирлигини қўриқлаётган ва тинмай мустаҳкамланиб бораётган жойларда, — деб таъкидлаган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев, — коммунистлар ғалаба қилаётганлигини фактлар кўрсатиб турибди». Бир қатор область, шаҳар ва район партия комитетлари ўзларининг кундалик ташкилий-сиёсий ишларида ҳам, истиқболни кўзлаб амалга ошираётган тадбирларда ҳам партия ҳаётининг ленинча нормаларига оғишмай риоя қилишнинг ажойиб намунасини кўрсатмоқдалар. Танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириш эса партия ташкилотларини, барча коммунистларни янги-янги резервларни ишга солишга отлантирмоқда. Жамоат ташкилотларининг активлигини кучайтириш давлатни бошқаришда, коммунистик қурилиш вазифаларини бажаришда меҳнаткашларнинг оммавий ташаббускорлигини кучайтирмоқда.

Лекин, жойлардан олинаётган айрим сигналлар шундан далолат бермоқдаки, баъзи партия комитетлари актуал проблемаларни ҳал этишда совет, хўжалик органлари, жамоат ташкилотлари, шунингдек, қуйи звено — бошланғич ва цех партия ташкилотлари, партия группаларининг ролига етарли эътибор бермаётирлар. Бундай жойларда партия, хўжалик органларининг коллектив фикри, коммунистларнинг мулоҳазалари тўла ҳисобга олинмаяпти.

Бу ҳол партия ҳаётининг коллегиаллик принципига зарар келтиради.

Сўнгги йилларда Олтиариқ район партия комитетининг иш практикасида ана шундай ҳоллар содир бўлди. Коммунистларнинг фикр-мулоҳазалари билан ҳисоблашмаслик, ҳақиқий аҳволни холис таҳлил этиш, партиявий-ташкилий ишда ташаббускорлик ва изланиш йўқлиги туфайли бу ерда бир қатор нуқсонлар юз берди. Муҳим хўжалик вазифаларида оқсашга йўл қўйилди. Кадрлар билан ишлашда жиддий камчиликлар юз берди. Оқибатда районда пахтачиликни механизациялаштириш, ҳосилдорликни ошириш вазифалари ўлда-жўлда бўлиб қолди.

КПСС XXV съезди ва партия Марказий Комитетининг 1977 йил декабрь Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, республика партия ташкилотлари коммунистик қурилиш, янги инсонни камол топтириш, хўжаликка раҳбарликни такомиллаштиришнинг илмий жиҳатдан асосланган йўлини ишлаб чиқиб, шу йўлдан дадил олға бормоқдалар.

Партия ҳаётининг ленинча нормалари коммунистик қурилишнинг ҳамма босқичларида муваффақиятимизнинг етакчи омили бўлиб келди ва бундан буён ҳам партия ташкилотлари жанговарлигини таъминлашнинг муҳим омили бўлиб қолаверади. Ленинча нормалар партиямизнинг жанговар бунёдкорлик кучини, улуғвор вазифаларни рўёбга чиқаришдаги раҳнамолигини, ғоявий жипслигини, ташкилий-сиёсий бирлигини таъминлашнинг зарур шартидир.

«ИЗВЕСТИЯ» ГАЗЕТАСИГА ОРДЕН ТОПШИРИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 15 март куни Кремлда «Известия» газетасига Октябрь Революцияси орденини топширди.

Газета меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги ҳамда уларни совет, хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар этишдаги катта хизматлари учун Ватаннинг ана шу юксак мукофотига сазовор бўлди.

Орденни топшириш вақтида ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Ўртоқлар!

Ёқимли вазифани адо этиб, «Известия» газетасига Октябрь Революцияси орденини топширишдан аввал бир неча сўз айтмоқчиман.

«Известия»нинг шонли тарихи бор. Улуғ Октябрь ғалаба қилган пайтдан бери газета социалистик революцияга, Совет ҳокимияти ишига садоқат билан хизмат қилиб келмоқда.

Унинг саҳифаларида Лениннинг сулҳ тўғрисидаги, ер ҳақидаги Декретлари эълон қилинди. Владимир Ильич Ленин газетага доимо мақолалар ёзиб турар ва уни эътибор билан ўқир эди. Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда ва уларни совет, хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини ҳал этишга сафарбар қилишда энг бевосита қатнашишдан иборат «Известия»ча анъана ўша тарихий кунлардан бошланган эди.

Бутун совет матбуоти каби «Известия»нинг ҳам обрў-эътибори аввало унинг чуқур демократизми туфайлидир. Бизнинг матбуотимиз — ҳар бир совет гражданы қатнаша оладиган кундалик умумхалқ минбаридир. Унда бизнинг қувончларимиз ва ташвишларимиз, ютуқларимиз ва нуқсонларимиз тўғрисида, ҳаётимизда учраб турадиган ҳамма нарсалар ҳақида, орзу-ўйларимиз тўғрисида, қилаётган ишларимиз ҳақида ошкора ёзилади. Шу боисдан ҳам партия ва давлат органларининг кўпгина муҳим қарорлари матбуотда эълон қилинган материаллар муносабати билан қабул қилинган ва қабул қилинмоқда.

Яна бир принципиал гапни айтиб ўтмоқчиман. Совет матбуоти интернационализм ғояларига, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик ғояларига доимо содиқдир. Ер юзининг қайси бурчагида халқ эркинлигига хавф туғилгудек бўлса, реакция ва тараққиёт кучлари тўқнаш келса, инсон ҳуқуқлари бузилса, газетанинг ҳаққоний ишни ҳимоя қилувчи овози ҳамиша баралла янгради ва янграмоқда. Бу — мўътабар овоздир. Дунёда бу овозга жуда эътибор билан қулоқ соладилар.

Орденли «Известия» коллективини муносиб мукофот билан астойдил табриклайман. «Известия»га ва бизнинг барча журналистлар армиясига уларнинг барча ишларида янгидан-янги муваффақиятлар, ҳаққоний ахборот тарқатишда оперативчилик, мамлакатимизнинг ички ва ташқи сиёсатини пропаганда қилишда большевикча эҳтирос, жанговарлик ва принципиаллик тилайман.

* * *

Ўртоқ Л. И. Брежнев ҳозир бўлган кишиларнинг давомли қарсаклари остида Октябрь Революцияси орденини «Известия» газетаси вакилларига топширди.

Газетанинг бош редактори П. Ф. Алексеев жавоб нутқида бундай деди:

Азиз Леонид Ильич, ҳозиргина Сиз бизга Октябрь Революцияси орденини топшира туриб, газетамиз, бутун совет матбуоти шаънига айтган эзгу ва самимий сўзларингиз учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва шахсан Сизга «Известия» коллективи ва газета ўқувчилари номидан астойдил миннатдорчилик ва чуқур ташаккур изҳор этишга ижозат бергайсиз.

Известиячиларнинг меҳнатига, газетамиз коммунистик қурилиш, меҳнаткашларни ғоявий тарбиялаш, совет давлатчилигини ва социалистик демократияни мустаҳкамлаш ҳамда ривожлантириш ишига қўшаётган ҳиссасига берилган юксак баҳо известиячиларни қувонтиради.

Биз Сизнинг «Известия»га, барча совет журналистларига кўрсатаётган эътиборингиз ва меҳрибончилигингиз учун Марказий Комитетдан, шахсан Сиздан доимо миннатдормиз.

«Известия» коллективи СССР Олий Советининг навбатдан ташқари сессиясидаги докладингизда, Сизнинг СССР Олий Совети Президиумининг мажлисларида сўзлаган нутқларингизда ифодалаб берган кўрсатмаларингизга мувофиқ Сизнинг раҳбарлигингизда ишлаб чиқилган ва жаҳон халқлари ҳақли равишда коммунизм бинокорлари манифести деб атаган янги Конституция қоидаларини оммабоп тарзда пропаганда қилишни ўз вазифаси деб билади, деб таъкидлади П. Ф. Алексеев. Бизнинг коллективимиз халқ депутатлари Советларининг тажриба ва ташаббусини умумлаштириб, оммалаштиришни, давлат практикасида ҳамма жойда қарор топаётган ҳамда социалистик демократияни янада ривожлантириш ва чуқурлаштиришга кўмаклашаётган янгиликларга ёрдам беришни ўз вазифаси деб билмоқда.

Леонид Ильич, публицистик эҳтирос ва темирдек мустаҳкам мантиқни Сиздан ўрганиб, мафкуравий душманларимизни бундан буён ҳам тинимсиз фош қилаверамиз, социализм, коммунизм тўғрисидаги, Советлар мамлакати ҳақидаги буюк ҳақиқатни ер куррасининг ҳамма жойларида ёяверамиз.

Биз ўзимизнинг партиявий ва гражданлик бурчимизни айни шундай деб тушунамиз.

«Известия»нинг бош редактори известиячилар бундан буён ҳам совет матбуотининг партиявийлик анъаналарини тинмай мустаҳкамлайдилар ва ривожлантирадилар, ҳамиша ҳаёт билан ҳамнафас бўладилар, деб КПСС Марказий Комитетини ишонтирди.

Мукофотни топшириш вақтида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

ОТАРЛАР БОЙЛИГИ

НАГОРНАЯ [«Совет Ўзбекистони» мухбири]. Советобод районидаги «Каттақўрғон» қоракўлчилик совхози қишловни зоотехника қоидалари асосида муваффақиятли ўтказиб, совлиқларни қишнинг изғирин бўронларидан сақлаб, бақувват ва ўрта семизликда олиб чиқди. Барча бўлим ва отарларда сира ҳам чиқимга йўл қўйилмади. Қоракўлчилар бултургига нисбатан 10-12 кун олдин, пухта тайёргарлик билан қўзилатишни бошлаб юбордилар. Айрим отарларда совликлар ёппасига қўзилай бошлади. Дастлабки кунданоқ эгиз кўп олинмоқда.

Тажрибали чўпон Эркин Йўлдошев отаридаги 616 бош совлиқнинг кўпчилиги қўзилади. Унинг кўпидан иккитадан қўзи олинди. Тажрибакор чўпон ўстиришга ҳар бир совлиқ ҳисобига биттадан урғочи қўзи қолдиришни таъминлаяпти. Унинг мусобақадоши Рустам Ашуров раҳбарлик қилаётган отарда эгиз қўзи сони янада кўп бўляпти. 150 совлиқ қўзилаб, ундан 197 та соғлом қўзи олинди. Қўзиларнинг кўпи ўстиришга қолдирилди. Шунингдек, Раҳмат Алиев, Бобоқул Ҳошимов ўртоқлар бошлиқ отарларда ҳам мавжуд совлиқларнинг учдан икки қисми қўзилади.

Совхоз чорвадорлари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубига жавобан ўнинчи беш йилликнинг учинчи йилида ҳар юз совлиқдан 130 тадан қўзи олиш, давлатга 15 минг 900 дона қоракўл тери топшириш ва ўстиришга 12 минг 310 бош қўзи қолдириш мажбуриятини олиб ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Хўжаликнинг бўлим ва отарларидаги 21 минг 332 бош совлиқдан кейинги беш кун ичида қарийб 2 минг боши қўзилади.

Л. ЭРГАШЕВ.

ЯШИЛ ДАЛАЛАР

Вобкент райони деҳқонлари илиқ кунларнинг ҳар бир дақиқасини ғанимат билиб, ўтган йилнинг кузида экилган, айни чоқда ям-яшил либосга бурканган ғалла майдонларига иккинчи ишлов беришни бошлаб юбордилар. Тельман номли колхоз ғаллакорлари куни кеча ўғитлагич агрегатлар ўрнатилган барча тракторларни далага олиб чиқишди. Коммунист Норбой Эргашев, Ниёз Қаюмов сингари серғайрат механизаторлар ҳар куни нормадаги 16 гектар ўрнига 20 гектарга етказиб ғалла майсаларига ишлов беришяпти. Комплекс ишловдан чиқарилган майдонлар эса пешма-пеш суғорилмоқда.

— Хўжалигимиз механизаторлари, — деди колхоз раиси Мўмин Қурбонов, — қисқа вақт ичида 56 гектар майдондаги кузги ғалла майсаларига ишлов беришди. Қарийб 100 гектар ер эса баҳорги буғдой ва маккажўхори экишга ҳозирлаб қўйилди. Бу йил кузги ғалланинг ҳар гектаридан 42 центнердан дон олиш, маккажўхори ҳосилдорлигини 100 центнерга етказишга, давлатга жами 900 тоннадан кўпроқ сифатли дон сотишга қарор қилганмиз.

Райондаги «Зарафшон», «Коммунизм», «Москва», «Октябрь» колхозларида ҳам кузги ғалла парвариши ҳамда буғдой, арпа экиш ишлари қизғин тус олдириб юборилди. Навоий райони деҳқонлари эса ҳозирги кунга қадар 50 гектардан кўпроқ майдонга беда уруғи қадашди. Бухоро областида бир неча юз гектар майдонда баҳорги буғдой, арпа ва беда экиб бўлинди.

Ҳ. ҚОДИРОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«САЛЮТ-6» — «СОЮЗ-27»: ЕРГА ҚАЙТИШГА ТАЙЁРГАРЛИК

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 15 март. (ТАСС). Москва вақти билан соат 13 гача «Салют-6» орбитал станцияси Ер теварагини 2638 марта, экипаж билан эса 1484 марта айланиб учди.

Учиш программасига мувофиқ эртага космонавтлар Юрий Романенко билан Георгий Гречко Ерга қайтадилар. Экипаж эрталаб соат 6 да бошланган бугунги иш куни чоғида «Салют-6» станцияси ичидаги системалар ва аппаратларни консервация қилиш боласидаги якунловчи ишларни бажармоқда ва «Союз-27» космик кемасини ерга қайтаришга тайёрламоқда. Космонавтлар кема ичидаги системалар ва мотор установкаларини ишга солиб текшириб кўрмоқдалар, плёнкали кассеталар, учиш ҳужжатлари ва ўтказилган тадқиқотларнинг бошқа материалларини туширилувчи аппаратга, ишлатилиб бўлган ускуналарни маиший бўлмага жойлаштириб бўляптилар.

Экипажнинг кун тартибида «Чибис» вакуум костюмидан фойдаланиб жисмоний машқлар ва бошқа хил машқлар ўтказиш ҳам кўзда тутилган.

Экипажнинг докладлари ва телеметрик информация маълумотларига кўра, орбитал комплекс ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

Романенко ва Гречко ўртоқлар ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ЖИЗЗАХ, 15 март куни бу ерда Жиззах область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда КПСС XXV съезди қарорлари асосида Советларга раҳбарлик қилишни янада яхшилаш юзасидан область партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди. Область партия комитетининг биринчи секретари Т. Б. Боймиров доклад қилди.

[ЎзТАГ].

ЧОРВАДОРЛАР ҒАЛАБАСИ

КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил декабрь Пленуми қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган Ғузор райони чорвадорлари дастлабки меҳнат ғалабасига эришдилар. Гўшт тайёрлаш биринчи квартал плани муддатидан олдин ортиғи билан уддаланди. Қабул пунктларига пландаги 930 тонна ўрнига 933 тоннадан зиёд гўшт етказиб берилди. Гўштга топширилган барча турдаги чорва моллари юқори семизликда ва белгиланган нормадаги оғирликда қабул қилинди.

Бу ғалабага «Ғузор» давлат наслчилик заводи, Ленин номли, Гагарин номли, Карл Маркс номли, «Партия XXII съезди», «Халқобод», Охунбобоев номли колхозлар ва Куйбишев номли совхоз бўрдоқибоқарлари салмоқли ҳисса қўшдилар.

А. АБДУЛЛАЕВ.

* * *

Андижон область Ленин райони паррандабоқарлари дастлабки ютуқни қўлга киритдилар. Давлатга 980 минг ўрнига 1 миллион 111 минг донадан зиёд тухум етказиб берилди. Бу квартал планида белгиланганидан анча ортиқдир.

Район паррандабоқарлари шу кварталнинг ўзида ярим йиллик планини бажариш учун курашмоқдалар.

А. УРМОНОВ.

ЯНГИ ҚАҲРАМОНЛАР

Шониёз ТУРСУНОВ — Самарқанд область, Каттақўрғон районидаги Ленин номли колхоз бригадири.

Абдуғаффор ХЎЖАНАЗАРОВ — Сурхондарё область, Қумқўрғон районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг бригадири.

Собиржон ХОЛИҚОВ — Фарғона область, Киров районидаги Киров номли совхоз бригадири.

Искандар ЁҚУБОВ — Андижон область, Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг бригадири.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИ

ИХТИСОСЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

НУКУС. Қорақалпоғистон АССРда янги ерлар ўзлаштирилиб, пахтачилик, шоликорлик ва чорвачиликка ихтисослаштирилган совхозлар тузилмоқда. Яқинда Элликқалъа районида тўртта, Беруний районида битта, Кегайли районида битта, Чимбой районида битта пахтачиликка ихтисослаштирилган совхозлар тузилди. Хўжайли районида ташкил қилинган янги икки совхознинг биттасида пахта, иккинчисида чорвачилик маҳсулотлари етиштирилади. «Каракалпакирсовхозстрой»га қарашли янги совхоз эса шоли етиштиришга мослаштирилди.

Барча совхозларда кўклам дала ишлари қизитиб юборилди.

ЗОМИН. Жиззах чўлидан яна икки минг гектар ер ўзлаштирилиб, қишлоқ хўжалик оборотига киритилди. Жанубий Мирзачўл каналининг 30-километридан сўлроқда янги пахтачилик совхози иш бошлади. Совхоз шу йилнинг ўзида 1600 гектар майдонда пахта, 100 гектар ерда сабзавот, 150 гектар майдонда маккажўхори, 150 гектар ерда беда етиштиради.

— Чўлқуварларимиз, — деди совхоз директори В. Тен, — биринчи йилдаёқ пахта ҳосилдорлигини кўзда тутилганидан 5 центнер ошириш, она-Ватанга 2400 тонна «оқ олтин» етиштириб беришга қарор қилдилар.

Яқин кунларда хўжаликда чигит экиш бошланади.

СЕЛЕКЦИЯЧИЛАР КЕНГАШИ

15 март куни Тошкентда ғўза генетикаси, селекцияси ва уруғчилиги масалаларига бағишланган XII Бутуниттифоқ координацион кенгаши иш бошлади. Кенгаш ишида Озарбайжон, Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон, Ўзбекистон олимлари ва етакчи мутахассислари, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг масъул ходимлари қатнашмоқдалар.

Улар уч кун давомида ғўза селекцияси ва уруғчилиги соҳасида олиб борилган илмий тадқиқотларнинг якунларини ҳамда шу тадқиқотларнинг истиқболларини муҳокама қиладилар, 1978 йилги иш планларини келишиб оладилар, шунингдек дурагай уруғликлар ва коллекцион нусхалар билан айирбошлашадилар.

(ЎзТАГ).

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

15 март куни Тошкентда тугаган область илмий-амалий конференциясида лекция пропагандасининг самарадорлиги ва сифатини янада ошириш вазифалари муҳокама қилинди.

КПСС Марказий Комитетининг «Лекция пропагандасининг аҳволи ва уни яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарорини бажариш билан боғлиқ масалалар конференция қатнашчиларининг диққат-марказида турди. Партия ходимлари, олимлар, «Билим» жамиятининг активлари пропаганда иши соҳасида орттирган тажрибаларини бир-бирлари билан баҳам кўрдилар.

[ЎзТАГ].

ГАЗ ҚУВУРИ ИШГА ТУШИРИЛДИ

Навоий ГРЭСида ёқилган рамзий машъал Муборак — Навоий янги магистрал қувури орқали Зарафшон водийсига табиий газ келганлигини билдирди.

112 километр узунликдаги бу қувур электр станцияни, цемент заводи ва қурилаётган электр химия комбинатини Ўзбекистоннинг жанубидаги Қултоғ конида чиқувчи ёқилғи билан таъминлаб туради. Трасса мўлжалдаги 12 ой ўрнига етти ярим ойда ётқизилиб, ишга тушириб юборилди.

Навоийга таркибида олтингугурти бўлган шу ёнилғи келиши туфайли ҳар куни маиший эҳтиёжлар ва химия корхоналари учун бошқа конларда қазиладиган 7 миллион куб метргача соф газни бўшатиб бериш имконияти туғилди, — деб ёзади ЎзТАГ мухбири А. Фозилов.

«Бухарагазпромстрой» коллективи энди беш йиллик зарбдор йилининг навбатдаги вазифаларини ҳал қилишга ўтмоқда. Муборак газни қайта ишлаш заводининг иккинчи навбатини ишга тушириш, шу корхона учинчи навбатида технологик линияни монтаж қилиб бўлиш, янги конларни фойдаланишга топшириш, Шаҳрисабзда газопровод қуриш лозим. Шу тадбирлар натижасида республикада табиий газ қазиб чиқариш йилига бир неча миллиард куб метр кўпаяди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ МАКТУБИГА АМАЛИЙ ИШ БИЛАН ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ЗАРБДОР ЙИЛ ВАЗИФАЛАРИ

КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириб бораётган Фарғона райони меҳнаткашлари самарадорлик ва сифат беш йиллигининг ўтган икки йили давомида катта ютуқларни қўлга киритдилар. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва реализация қилиш, қурилиш соҳаларида юксалишга эришилди. Бу партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг юксак ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишларни яхши йўлга қўйганликлари натижасидир. Улар КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1977 йил) Пленуми қарорларини ўзларининг иш программалари деб биладилар. Шу мақсадда улар 1978 йилда 947 тонна гўшт, 5950 тонна сут, 3 миллион 780 минг дона тухум ва 911 центнер жун сотиш мажбуриятини олдилар. Шу кунларда чорва қишлови намунали ўтказиляпти.

Юбилей йилида «Ғалаба», Ленин номли, Навоий номли, Ҳамза Ҳакимзода номли, Ильич номли колхозлар ва «Фарғона» совхози пахтакорлари мураккаб об-ҳаво шароитига қарамай, пахта тайёрлаш юзасидан оширилган социалистик мажбуриятларини ҳам ортиғи билан бажардилар. Райондаги 13 та хўжаликдан 12 таси, 193 та пахтачилик бригадасидан 145 таси давлат планларини, 86 таси эса социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этдилар. 69 та бригадада 45—50 центнердан ҳосил йиғиб олинди. «Фарғона» совхози пландан ташқари 869 тонна, Ленин номли колхоз 610 тонна, «Ғалаба» колхози 327 тонна, Ильич номли колхоз 387 тонна пахта топширди.

«Фарғона» совхозининг коммунист Иброҳим Сиддиқов раҳбарлик қилаётган Куйбишев номли бўлими пахтакорларининг меҳнатдаги ғайрати айниқса таҳсинга сазовордир. Улар планга қўшимча 415 тонна пахта тайёрлаб, давлат планини 140 процентга уддалашди. Бўлим пахтакорлари ўнинчи беш йилликнинг икки йилидаёқ уч йиллик планни бажариб қўйдилар. Лафзи ҳалол деҳқонлар СССР янги Конституциясининг бир йиллик кунигача тўрт йиллик планни бажариш мажбуриятини олишди.

Пахта ҳосилдорлигининг ошиб боришида 50 центнерчи бригадалар ҳаракати ҳам муҳим омил бўляпти. «Фарғона» совхозидан Собир Азимов, Масиддиқ Абдураҳмонов, Ленин номли колхоздан Саҳаддин Ҳасанов, Жўра Тўпчиев, «Ғалаба» колхозидан Саттор Абдуллаев, Ильич номли колхоздан Кенжа Жўраев, Ҳ. Турсунқулов номли колхоздан Абдувоҳид Бойбуваев, «Коммунизм» колхозидан Абдурайим Жумаев, Абдулла Носиров, Димитров номли колхоздан Жўра Йўлдошев, Мамлакат Хасанова, К. Маркс номли колхоздан Мансур Сирожев сингари уста пахтакорлар раҳбарлик қилган бригадаларда ҳар гектар майдондан 40—50 центнердан ҳосил етиштирилди. 40 та бригадада ҳосилдорлик 1976 йилга нисбатан 10—19 центнерга кўтарилди.

Пахтачилик район хўжалигининг етакчи тармоғи бўлгани сабабли, бу соҳани тобора ривожлантириш мақсадида катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Районда пахта-беда алмашлаб экиш тўла йўлга қўйилгани, экин майдонларининг мелиоратив ҳолати ва тупроқ структураси тобора яхшиланиб борилаётгани моддий ресурслардан — қишлоқ хўжалик техникаси, ер, сув, ишчи кучи ва бошқа резервлардан самарали фойдаланиш чоралари кўрилаётгани туфайли қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳосилдорлиги ортиб боряпти.

Район партия ташкилоти социалистик мусобақанинг оммавийлигига алоҳида аҳамият бермоқда. Бинобарин, мусобақа муваффақиятларимизда муҳим омил бўляпти. Йил давомида хўжаликлар, бригадалар орасидаги мусобақа шартларининг бажарилиши текширилиб, ғолиблар ҳам моддий, ҳам маънавий томондан рағбатлантирилиб борилди. Беш йилликнинг учинчи йилида мусобақа янада авж олдирилади.

Районимиз сабзавоткорлари областда етиштириладиган сабзавот маҳсулотларининг қарийб ярмини берадилар. Улар мураккаб об-ҳаво шароитида ҳам сел ва тошқинга қарамай ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатиб, юбилей йили план ва мажбуриятларини ошириб бажаришга эришдилар. Эл-юрт дастурхонига пландаги 30 минг 420 тонна ўрнига 32 минг тоннадан ортиқ сабзавот маҳсулотлари тўкилди. Бундай ютуқларнинг қўлга киритилишида сабзавотчиликка ихтисослаштирилган Ленин номли ва «Ёш ленинчи» совхозлари деҳқонларининг ҳиссалари катта. Бу совхозлар партия ташкилотлари мажбуриятларни бажариш учун йил давомида катта сиёсий, ташкилий ишларни амалга оширдилар. Ҳар гектар майдондан 450-500 центнердан сабзавот маҳсулотлари етиштирган бригадаларга асосан коммунистлар етакчилик қилмоқдалар. Шаҳар меҳнаткашларининг сабзавот маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўларoқ қондириш орзусида меҳнат қилаётган сабзавоткорлар беш йилликнинг учинчи йилида гектар бошига 500 центнер ва ундан ошириб хирмон кўтариш ниятидадирлар. Сабзавоткор хўжаликларда шу кунларда меҳнат сурони авжида. Парникларда карам кўчатлари гуркираб ўсяпти. Ирригация шохобчалари тартибга келтириляпти. Далаларга маҳаллий ўғит ташиб чиқариляпти.

Чорвачилик яқин-яқинларгача районимизда зарар келтирадиган тармоқ ҳисобланарди. Эндиликда у рентабелли тармоққа айланди. Ўтган йили чорвачиликнинг барча тармоқлари бўйича белгиланган планлар ортиғи билан адо этилди. Гўшт, сут, тухум, жун тайёрлаш топшириқлари ортиғи билан адо этилди. Шуниси характерлики, районимизда республикамизда донг таратган сут соғувчи Анастасия Чуднаянинг муносиб издошлари майдонга келди. Шу ўринда Усмон Юсупов номли совхоз сут соғувчиси Закия Йўлдошева ҳақида икки оғиз тўхталиб ўтиш ўринлидир. Моҳир сут соғувчи ҳар бош сигирдан 4300 килограммдан жами 100 тонна сут соғиб олишга эришди. Ўртоқ З. Йўлдошева беш йилликнинг учинчи йилини ҳам яхши бошлади. Ўз боқимидаги ҳар бош сигирдан 4,5 тоннадан сут соғиб олиш унинг қатъий аҳди паймони.

Районимиз чорвадорлари гўшт, сут, тухум ва бошқа хил чорва маҳсулотлари етиштиришда бу йил ўтган йилги кўрсаткичларини, эгалланган марраларни бирмунча орқада қолдириб ўтиш иштиёқида меҳнат қилаётирлар.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг кўпайиши эвазига район аҳолисининг реал даромадлари муттасил ўсиб боряпти, район экономикаси мустаҳкамланяпти. 1977 йилда пахтачиликдан 18 миллион 229 минг сўм ўрнига 22,5 миллион сўм даромад олинди. Жами қишлоқ хўжалигидан келган даромад эса 33 миллион сўм ўрнига 39 миллион сўмни ташкил этди.

Қуйи партия ташкилотлари партия ва ҳукуматимиз қарорларини меҳнаткашлар оммасининг барча қатламларига етказиш, уларни янгидан-янги меҳнат зафарларига отлантириш, кадрларнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш борасида катта ишларни амалга оширмоқдалар. СССР Олий Советининг VIII сессияси материаллари, КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1977 йил) Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев қилган доклад ва Пленум қарорлари ҳамма хўжаликларда атрофлича ўрганиб чиқилди ва шу асосда тадбирлар белгиланиб, зарбдор йил учун социалистик мажбуриятлар қабул қилинди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактуби районимиз меҳнат аҳли фаолияти учун дастуриламал бўлиб қолди. Бу тарихий ҳужжатдан руҳланган районимиз меҳнат аҳли бу йил қишлоқ хўжалик йилининг барча соҳаларида ўтган йилдагидан бирмунча кўп маҳсулот етиштиришга қатъий бел боғладилар. Биргина шу нарсани айтиб ўтиш кифояки, деҳқонларимиз ўтган йили 37 минг тоннадан ошириб «оқ олтин» хирмони уйган бўлсалар, беш йилликнинг учинчи зарбдор йилида она-Ватанга қарийб 40 минг тонна қимматбаҳо хом ашё армуғон этиш ниятидадирлар.

Юксак мажбуриятларни бажариш учун кураш худди мана шу кунлардан бошланади. Райондаги барча хўжаликларда қишлоқ хўжалик техникаси деярли кўкламга тахта қилиб қўйилди. 231 ҳайдов, 636 чопиқ тракторининг асосий қисми ремонтдан чиқарилди. Плуг, сеялка, борона ва шунга ўхшаш ускуналарнинг ремонти ҳам ниҳоясига етказилмоқда.

Ҳалқимизда деҳқон учун бекорчи фасл бўлмайди деган гап бор. Чиндан ҳам шундай. Шу кеча-кундузларда деярли барча хўжаликларда ирригация шохобчаларини тартибга келтириш, яхоб бериш, шўр ювиш қизғин олиб борилмоқда. Юзлаб транспорт воситалари далаларга маҳаллий ўғит ва тупроқ ташиш билан банд. Димитров номли, «Коммунизм», Ильич номли, Ҳамза Ҳакимзода номли колхозлар ва «Фарғона» совхозида бу ишлар айниқса ибратли йўлга қўйилган. Бу хўжаликларнинг ҳар бирида гектар бошига 15 тоннадан зиёд маҳаллий ўғит жамғариб қўйилди.

Партия ташкилотларининг жанговарлигини, омманинг авангардлигини янада ошириб, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев айтганидек, 1978 йилни зарбдор йилга айлантирамиз ва барча жабҳаларда зиммага олинган социалистик мажбуриятларнинг ошириб бажарилишини таъминлаймиз.

А. АКБАРОВ,
Фарғона район партия комитетининг биринчи секретари.

1980 ЙИЛ ҲИСОБИГА

Наманган «Облколхозстрой»ига қарашли Уйчи район колхозлараро қурилиш бошқармасининг Ё. Раҳматуллаев бошлиқ бригадаси бунёдкорлари ўтган йили планда белгиланган 160 минг ўрнига 165 сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариб ўзаро мусобақада пешқадамлик қилишган эди.

— Қўлга киритилган бу ютуқларда қурувчилар ўртасида ташкил этилган социалистик мусобақа муҳим роль ўйнади, — дейди бригадир Ё. Раҳматуллаев. Айниқса, А. Жўраев, Н. Жакбаров, Х. Валиев каби бинокорлар меҳнатда ташаббускор бўлишди. Бу фидокорлар ойлик топшириқларини 160-170 процентдан бажаришга эришиб, айни кунларда 1979—1980 йиллар ҳисобига меҳнат қилаяпти. Ҳа, бригада бунёдкорлари вақтдан унумли фойдаланиб, самарадорлик ва сифат беш йиллигининг учинчи йилида ҳар қачонгидан кўп иш бажариш мақсадида графикдан ўзиб ишлаяптилар. Улар 185 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари планини СССР янги Конституцияси кунигача адо этиш учун фидокорона меҳнат қилишаяпти.

А. ҚОРАБОЕВ.

Бу сурат Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўсимлик моддалари химияси институтининг экспериментал-технология лабораториясида олинган. Бу илмий даргоҳда бир гуруҳ илмий ходимлар ғўза баргини тўкадиган янги препарат олиш технологиясини ишлаб чиқмоқдалар. Суратда: (чапдан) техника фанлари кандидати Ҳамидулла Орипов ва инженер Даврон Муҳамедов.

И. Глауберзон фотоси.

ОЛИМЛАР — ПАХТАКОРЛАРГА

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш Ўрта Осиё илмий-тадқиқот институтининг ходимлари В. Сергеенко ҳамда К. Наметов ғўза парвариши даврида ўғитлардан фойдаланишнинг самарадорлигини ошириш ҳамда ана шу ўғитларни камроқ сарфлаш имкониятини берадиган янги усул ишлаб чиқдилар.

Ғўза одатда эгатнинг юқори қисмига жойлаштирилганида суғориш чоғида ёки культивация пайтида тупроққа солинадиган ўғит ниҳолнинг томир отмаган қатламида тўпланиб қолади. Олимлар ўсимликларнинг ўғитдан кўпроқ баҳра олиши учун микроэлементларга бой бўлган эгатнинг тепасидаги тупроқни вақти-вақти билан қатор ораларига олиб ташлашни таклиф этдилар. Бунинг учун иш органларига ротацион мотигалар ўрнатилади. Шундан кейин эса, суғориш учун эгат олинади. Айни пайтда бегона ўтлар зарарсизланади, қатқалоқ йўқолади, машина терими даврида ғўзаларнинг пастки шохларидаги ҳосилни териб олишга халал берадиган катта-катта кесаклар ҳам эзилиб кетади.

Республика Қишлоқ хўжалиги министрлигининг илмий кенгаши бу усулни пахтакор хўжаликларда жорий этиш учун тавсия қилди. [ЎзТАГ].

ЙИЛЛАР ВА ОДАМЛАР

УМР МАЗМУНИ

Олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ, деган мақол ҳамиша ҳам тўғри чиқавермайди. Чунки, халқимиз сувни қадрлайди, уни эъзозлайди. Сув бор жойда — ҳаёт бор. Сувдек сероб бўл деган нақл ва олқишлар борки, булар сувнинг ҳаётимиздаги ўрнини яққол кўрсатиб туради.

Сув келтириб элнинг, ернинг ташналигини қондирган кишилар ҳамиша азиз, ҳамиша мўътабар. Чунки, халққа хизмат қилган киши шу хизматига яраша қадр-қиммат топади, обрў-эътиборли бўлади. Меҳмон Эшонович Хўжаев ҳам бутун ҳаётини эл хизматига бағишлаб обрў топган кишилардан. Азим Тошкентни, тошкентликларни мазали сув билан таъминлаш учун кураш унинг ҳаёти мазмуни бўлиб қолди.

Республикамиз пойтахти Тошкент шаҳрининг тез суръатлар билан юксалаётгани маълум ва машҳур. 1966 йилги зилзиладан буён шаҳримиз таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Янги уй-жой массивлари қад кўтарди. Энди Тошкентнинг қайси четига чиқманг кўп қаватли ҳашаматли иморатларга кўзингиз тушади. Шу биноларни ростлаётган қурувчиларимизга раҳмат айтамиз, миннатдорчилик билдирамиз. Лекин шаҳарнинг тез юксалиши, энига ва бўйига ўсиши янги-янги уй-жой массивларини сув билан таъминлаш проблемасини вужудга келтирганини, «Водоканал» тресги ходимлари бу проблемаларни дадиллик билан ҳал қилиб, Чилонзорнинг 26-квартали-ю, Шимолий-шарқ массивидан тортиб Профессорлар шаҳарчасигача — қўйингки, кейинги йилларда шаҳар территориясига киритилган маҳаллаларгача сув келтириб бераётган кишилар меҳнатини ўйлаганмисиз?

Уларнинг меҳнати нақадар улкан эканлигини тасаввур қилишингиз учун тарихга бир назар ташлаймиз. Шаҳарнинг сув таъминоти илгари қандай бўлганлиги ва ҳозир қандайлиги тўғрисида айрим рақамларни келтириб ўтамиз.

Улуғ Октябрь революциясигача Тошкент шаҳрида Салор ариғи бўйида битта артезиан қудуғи бўлиб, бир кеча кундузда 36 куб метр сув берарди. Шуни ҳам айтиш керакки, Янги шаҳар қисмидаги ҳозирги Жуковский, Карл Маркс ва 1-Май кўчаларидаги хонадонларгина водопровод сувидан баҳраманд бўларди. Шаҳар халқи ариқ ва ҳовузлардан сув ичар эди.

1931 йилда ишга туширилган биринчи Тошкент водопроводининг Бўзсув бош сув иншооти бир кеча-кундузда 3800 куб метр сув бера бошлади. Водопровод қувурларининг узунлиги 21 километрни ташкил этди. 1940 йилга келиб шаҳар аҳолисига бир кеча-кундузда 44 минг 302 куб метр сув етказиб берила бошлади. Меҳмон Хўжаев ўша вақтлардан буён, яъни 1937 йилда Ўрта Осиё индустриал институтининг водопровод ва канализация қурилиши факультетини битиргандан кейин шаҳар сув таъминоти жабҳасида ишлаб келмоқда. У водопровод бошқармасидаги маҳаллий халқдан чиққан биринчи дипломли инженер эди.

Улуғ Ватан уруши бошланганда Тошкентга мамлакатнинг ғарбий қисмидан кўпгина саноат корхоналари кўчириб келтирилди. Бу корхоналарни ишга тушириш ҳам «Водоканал» ишчилари зиммасига жуда катта масъулият юклади. Улар янги корхоналарни сув билан таъминлаш проблемаларини ҳал этиши лозим эди. Инженер Меҳмон Эшонович Хўжаев ана шу ишларга бошчилик қилди. Жуда катта қийинчиликларга қарамай ўн минг куб метр сув сиғадиган сув тинитгич ҳавзаси қуриб битказилди, янги корхоналар фронт эҳтиёжлари учун маҳсулот ишлаб чиқара бошлади.

Ўз касбига меҳри ва садоқати, ишга иҳлоси баландлигини кўрган раҳбарлар Меҳмонни 1943 йилда водопровод ва канализация бошқармасига бошлиқ қилиб тайинладилар. Шундан буён Меҳмон Хўжаев ана шу ташкилотга бошчилик қилиб келмоқда.

Дарё сувини баҳор тоширади, инсон қадрини меҳнат оширади, дейдилар. Йигитлик куч-ғайратини, ташаббусини шаҳар водопровод ва канализация трестини камол топтиришга, бинобарин шаҳарни сувга сероб қилишга бағишлаган йигит янги-янги иншоотларнинг ишга туширилишига бошчилик қилди. Қорасув насос станцияси, Қибрай водопровод иншооти ҳам Меҳмон Хўжаев ташаббуси билан қурилди ва ишга туширилди.

1960 йилда Чилонзор массивини водопровод суви билан таъминлаш мақсадида 6 минг куб метр қувватли жанубий сув иншооти ишга туширилди. Шу тариқа Чилонзор массивининг янада кенгайиши ва янги-янги уйларнинг қад кўтаришига имконият яратилди.

Партия ва ҳукуматимиз меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини муттасил юксалтириш тўғрисида бекиёс ғамхўрлик қиляпти. Коммунал хўжалик хизматини ривожлантириш, уни индустриал асосда қуриш, коммунал хизмат самарадорлигини ошириш тўғрисидаги партия ва ҳукумат қарорлари ҳам ана шу ғамхўрликнинг ажралмас қисми ҳамдир. Трест эса бу қарорларнинг амалга оширилишига муносиб ҳисса қўшиб, аҳолининг водопровод сувига бўлган эҳтиёжини тўларoқ қондириш чораларини кўрмоқда. Жумладан, 1969 йилда замонавий техника билан жиҳозланган Қодирия бош сув иншооти ишга туширилди. Ҳозир бир кеча-кундузда 775 минг куб метр сув етказиб бераётган бу иншоот ўз қуввати жиҳатидан Иттифоқимизда тўртинчи ўринда бўлиб, 1980 йилга бориб тўла қувват билан ишлай бошлайди. Ана шунда Тошкент аҳолиси бу сув иншоотидан бир кеча-кундузда 1 миллион 200 минг куб метр сув олади.

Меҳмон Хўжаев водопровод ва канализация трестини бошқарар экан илғор тажрибаларни кенг қўлланишга анча эътибор бериб келмоқда. Шу туфайли водопровод сувининг сифатини мунтазам текшириб турадиган лабораториялар ишга туширилди. Канализация тармоқлари кенгайди. Эндиликда аҳоли жон бошига водопровод суви билан таъминланиш жиҳатидан Тошкент шаҳри Москва ва Ленинграддан сўнг учинчи ўринни эгаллаб турибди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси туфайли сув келтирган хор-зор, кўза синдирган азиз бўлган даврлар ўтиб кетди. Энди элга хизмат қилган азиз, сув келтирган азиз кишидир. Меҳмон Эшонович Хўжаев 1939 йилдан буён Тошкент шаҳар Совети депутатлигига сайланиб келаётганлигининг ҳам боиси шунда. У халқ депутати сифатида меҳнаткашларнинг орзу истакларини амалга оширишга кўмаклашмоқда. Тошкент шаҳрининг кичик бир маҳалласида ҳам, осмонўпар биноларининг йигирманчи қаватларида ҳам ҳамиша зилол сув бўлиши учун жон куйдираётган коллективга бошчилик қилмоқда.

Етук инженер, ташкилотчи раҳбар Меҳмон Хўжаев шаҳар аҳолисини сув билан таъминлашни яхшилаш соҳасидаги илмий ишлари учун ўтган йили Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотини олишга муваффақ бўлди.

Инсоннинг ризқи-рўзи, ҳусни унинг муомаласи деб бежиз айтмаганлар. Раҳбар ходим эса кишилар билан муомала қилишни яхши билиши, вақти келганда қаттиққўл бўлиши, кези келганда меҳрибонлик кўрсатиши лозим. Меҳмон Хўжаев худди ана шундай тарбиячи ва мураббий раҳбардир. Бугун унинг кўпдан кўп шогирдлари Меҳмон Хўжаевни 70 ёшга тўлганлиги билан муборакбод қилмоқдалар.

А. АБДАЛИЕВ,
И. ЭРГАШЕВ.
Тошкент шаҳар водопровод ва канализация трести инженерлари.

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

ТАНҚИД БУРЧАГИ

МУЖМАЛ ЖАВОБ

Бундан икки йил муқаддам Қизилтепа районидаги 1-хўжалик моллари магазинидан «Оазис-2» маркали холодильник харид қилгандим. У бир кунгина ишлади-ю, таққа тўхтаб қолди. Магазинга мурожаат қилдим. Улар янги агрегат қўйиб беришди. Бироқ бу мотор ҳам бир сутка ишлагач, овози ўчди. Шундан сўнг Тошкент холодильник заводига мурожаат қилдим. Завод маъмуриятининг жавоб хатида Бухородаги «Техсложбитприбор» бирлашмаси томонидан холодильнигимни яқин кунларда ремонт қилиниши баён этилганди. Орадан ойлар ўтди. Лекин устадан дарак бўлмади.

Ниҳоят, бирлашма директори Н. Мираковнинг имзоси билан «Оазис-2» маркали холодильникларни ишлаб чиқариш ва ремонт қилиш тўхтатилганлиги, бу масалада уларни қайта безовта қилмаслигим кераклиги ҳақида хат олдим. Мана, орадан икки йил вақт ўтди. Мен эса ҳамон бузуқ холодильникни ремонт қилолмай овораман. Наҳотки, завод берган гарантияси устидан чиқа олмаса? Бухоро «Техсложбитприбор» бирлашмаси ва Тошкент холодильник заводи дирекцияларининг мужмал жавоблари билан холодильник тузалиб қолармиди?

Т. ҲАМРОЕВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

79-НИ КЎРГАН БОРМИ?

«Бирлик массиви» — «Тўқимачилик комбинати» маршрути бўйлаб қатновчи автобусга «ишингиз» тушганми? Тушманг ҳам, куйманг ҳам. Бу маршрутда соатлаб автобус кутаётган йўловчилар қимматли вақтларини йўқотмоқдалар. Масалан, 5-январь куни «Самарқанд автостанцияси» бекатида 79-ни соат 17 дан 18.30 гача кутдик. Ниҳоят, «20-78 ТНИ» автобусига аранг илиниб олдик. 7-январда соат 13.30 дан 14.30 гача яна автобус пойладик. Ўша «20-78 ТНИ» автобусига зўр-базўр чиқиб олдик. Автобус салонидаги диққинафасликдан сўз очмасак ҳам бўлади.

Бу маршрутдаги автобус ҳайдовчилар қизиқ одат чиқариб олишган. Бир қарасанг ғўрт-бештаси кетма-кет пойга қилишиб: «Мана сенларга автобус керак бўлса», дегандай, кўча чангитиб ўтиб қолишади. Баъзида эса бир-икки соатлаб кутиб қоласан. Айниқса, кеч соат бешдан кейин 79-маршрут автобуслари анқонинг уруғи бўлиб қолади. Тўқимачилик комбинатида ҳам ишлаб, ҳам кечки бўлимда ўқувчи студентлар «79-ни кўрган борми» деб, уни излаб юришибди. 18-автобаза раҳбарлари «бетимнинг қалини жонимнинг ҳузури» қабилида иш тутмоқдалар. Бўлмаса, йўловчиларнинг шикоятларига панжа орасидан қарамаган бўлардилар.

Д. ҚОДИРОВА,
Ҳ. СОДИҚОВ.
Тошкент гўшт комбинати хизматчилари.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ЭЪТИБОРСИЗЛИК ҲАМ ЭВИ БИЛАН-ДА»

«Пастдарғом районидаги кўпгина колхоз ва совхозларда радиоузел йўқ. Жума шаҳрида радиоточкалар жуда камайиб кетган...»

Шу мазмунда юқоридаги сарлавҳа билан босилган («Совет Ўзбекистони», 1978 йил 19 январь) лукмага ПАСТДАРҒОМ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИдан жавоб олинди. Унда, жумладан, шундай дейилади:

Лукмада қайд қилинган фактлар текширишда тўғри бўлиб чиқди. Текшириш якунлари район партия комитети бюросида ва район алоқа узели очиқ партия йиғилишида муҳокамага қўйилди. Кўрилган масала юзасидан аниқ тадбирлар ишлаб чиқилди. Бу тадбирларда колхоз-совхозларни телефонлаштириш ва радиолаштириш масаласи ўз аксини топган.

Ўз хизмат вазифаларига совуққонлик билан қараган район алоқа узели бошлиғи Х. Назаров ва алоқа линияси цехи бошлиғи Г. Иванов қаттиқ огоҳлантирилди.

БОЛАЛАР БОҒЧАЛАРИ ВА ЯСЛИЛАРИ ИШИ—«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» НАЗОРАТИДА

ИСТИҚБОЛ ҒУНЧАЛАРИ

СССР янги Конституциясининг 53-моддасида жумладан, шундай сатрлар бор: «Болалар муассасаларининг кенг шохобчаларини барпо қилиш ва ривожлантириш... йўли билан давлат оилага ёрдам беради». Бу ривожланган социалистик жамиятда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, кичкинтойлар тўғрисида оталарча ғамхўрликнинг ёрқин ифодасидир.

Наманган областида болалар боғча-яслилари тармоғини кенгайтириш ва уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш юзасидан бир қанча тадбирлар амалга оширилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг мактабгача тарбия муассасалари ишини янада яхшилаш тўғрисидаги қарорини изчил амалга ошириш туфайли бир қатор муваффақиятлар қўлга киритилди. Кейинги вақтда бу масала область партия комитетининг бюро мажлисларида, халқ депутатлари область, шаҳар ва район Советларининг йиғилишларида кун тартибига тез-тез қўйиладиган муҳим проблема даражасига кўтарилди. Мазкур масала юзасидан қабул қилинган қарорларнинг ижросини назорат қилиш кучайди.

Областдаги барча саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотлари, колхоз ва совхозлар мавжуд боғча-яслилар ишини янада яхшилаш, уларнинг сонини кўпайтириш юзасидан тегишли тадбирлар белгилаб чиқдилар.

Беш йилликнинг ўтган икки йили мобайнида болалар боғча-яслилари яна 33 тага кўпайди. Улардаги ўғил-қизлар сони 65 мингдан ошиб кетди. Ҳозирги вақтда областимизда мактабгача тарбия муассасаларини гўшт, сут, тухум, мева-чева ҳамда турли хил кондитер маҳсулотлари билан таъминлаш анча яхшиланди. Барча боғча-яслиларда каравотчалар, юмшоқ чойшаб, стол-стуллар, идиш-товоқлар етарли миқдорда бўлишига эришилди.

Область партия ташкилотлари раҳбарлигида, касаба союз ва комсомол ташкилотлари билан халқ маорифи органларининг биргаликда олиб борган иши туфайли қишлоқ жойлардаги боғча ва яслилар сони йил сайин кўпайиб бормоқда. Бу соҳада марказлашган колхозлараро мактабгача тарбия муассасаларининг ташкил топиши муҳим аҳамият касб этмоқда. Область партия комитети барча район, посёлка ва қишлоқ Советлари ижроия комитетларининг диққат-эътиборини боғча-яслилар ишини такомиллаштиришга қаратди. Ҳозирги вақтда қишлоқларимизда 325 та доимий болалар боғча-яслиси ишлаб турибди. Уларда салкам 26 минг кичкинтой тарбияланмоқда.

Учқўрғон райони хўжаликларида болалар боғча-яслилари тармоқларини кенгайтириш, янгиларини қуриш ҳамда зарур жиҳозлар билан таъминлашда ибратли тажриба тўпланди. Райондаги Ленин номли, «Учқўрғон» совхозларида, Охунбобоев номли колхозда боғча ёшидаги ўғил-қизларнинг ҳаммасини мактабгача тарбия муассасаларига тортиш ҳаракати бошланди. Ана шуни ҳисобга олиб, ҳар бир хўжаликда боғча-ясли қурилишида кескин бурилиш ясалди. Қишлоқларда мактаб медицина муассасалари ва бошқа жамоат ташкилотлари янги бинога кўчиб ўтиши билан улардан бўшаган биноларни болалар боғча-яслиларига мослаштирилмоқда. Бундан ташқари, учқўрғонликлар боғча яслиларга оталиқ ёрдами кўрсатишни ҳам намунали йўлга қўйганлар. Бу ердаги ҳар бир мактаб коллективи маълум бир боғча-яслига оталик қилади. Бу тажриба шу ерда ўтказилган болалар муассасалари раҳбарларининг Бутуниттифоқ семинар-кенгашида ҳам ибрат қилиб кўрсатилди.

Мактабгача тарбия болалар муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашда Уйчи райони колхоз, совхозларининг тажрибаси ҳам диққатга сазовордир. Район партия, совет ташкилотларининг тинмай изланишлари, болалар боғча-яслилари ишини ривожлантириш соҳасидаги фаолияти Бутуниттифоқ халқ хўжалик ютуқлари кўргазмасининг дипломи билан тақдирланди. Поп районидаги Ленин орденли Ленин номли, «Найман», Задарё районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Гигант», Ильич номли, «Наманган», Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон», «Намуна», Норин районидаги «Октябрь», Калинин номли, Наманган районидаги «Ленинград», Тельман номли хўжаликларда ишлаб турган боғча-яслиларнинг иш тажрибаси мақтовга лойиқ. Қишлоқ боғча-яслиларига шаҳар болалар масканларининг оталиқ ёрдамини уюштириш ҳам йўлга қўйилди. Бу тадбир кутилганидан ҳам яхши самара беряпти. Қишлоқ боғча-яслиларини кичкинтойлар дидига мослаб безатиш, турли ўйинчоқлар, спорт анжомлари билан таъминлашда шаҳарликларнинг ёрдами жуда қўл келаётир.

Бу ўринда йирик саноат корхоналари, қурилиш ташкилотларининг колхоз, совхозлардаги болалар масканларига кўрсатаётган беминнат ёрдамини алоҳида таъкидлаб ўтиш лозим. Наманганлаги 10.25-қурилиш трестлари, «Электротерм», машинасозлик, пахта тозалаш заводлари ва бошқа корхоналарнинг қишлоққа кўрсатаётган оталиқ ёрдами туфайли боғча-яслиларни замонавий болалар мебеллари, каравот ҳамда бошқа асбоб-ускуналар билан жиҳозлашга эришилмоқда.

Кейинги йилларда қишлоқ жойларида сут-қатиқ маҳсулотлари тайёрловчи кухнялар сони ортди. 1971 йилда областда жами 9 та сут кухняси бор эди. Ҳозирги вақтда уларнинг сони 100 дан ошди. Буларнинг 90 проценти қишлоқ болалар муассасалари ихтиёрида. Болалар соғлиғини муҳофаза қилиш борасида ҳам бирмунча ишлар қилинди.

Областда ўз соҳасининг усталари: моҳир педагоглар, тарбиячилар, медицина ҳамширалари жуда кўп. Бугунги кунда боғча-яслиларни малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш соҳасида жуда катта ишлар қилинмоқда. Фақат кейинги икки йилда 300 дан кўпроқ махсус маълумотли мутахассислар тарбиячилар сафига келиб қўшилганини Наманган мактабгача тарбия-педагогика билим юртини йилига юзлаб кўпроқ киши битириб чиқаётганини айтиш кифоя. Шаҳар районлардаги етук педагог-мураббийларни ёшларга бириктириб қўйиш тажрибаси ҳам ўзини оқлаяпти.

Меҳнаткашларни коммунистик қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар этиш, айниқса аёлларни ижтимоий фойдали меҳнатга жалб этишда болалар боғча-яслиларини ривожлантириш муҳим аҳамиятга эга. Баҳор ва ёз ойларида областда 1500 дан ортиқ мавсумий боғча-ясли очилади. Бу соҳада Наманган шаҳар, Чуст, Учқўрғон ва Янгиқўрғон районларида олиб борилаётган ишлар таҳсинга лойиқдир. Область халқ маорифи бўлими касаба союз ва комсомол ташкилотлари билан ҳамкорликда энг яхши болалар боғча-яслиларида тўпланган илғор тажрибаларни умумлаштириш мақсадида махсус альбомлар ташкил қилди.

Яқинда болалар боғчалари ишига бағишланган республика кўрик-конкурси якунланди. Унда наманганликлар фахрли иккинчи ўринни эгаллашди. Бундай кўрик-конкурсларни районлараро ўтказиб туриш областда анъанага айланиб бораётир. Бунда ҳар бир хўжалик ўз олдида турган вазифаларни қандай бажараётгани, кичкинтойларнинг ахлоқий пок, жисмоний бақувват, меҳнатсевар бўлиб етишишлари йўлида нималар қилаётгани ҳисобга олинади.

Коммунизм бунёдкорлари ёш авлодини тарбиялашдаги ана шу муҳим жабҳада ҳали ҳам айрим камчиликлар ва ҳал этилмай турган проблемалар учрайди. Мактабгача ёшдаги болаларнинг ҳаммаси боғча-яслиларга тўла жалб этилганича йўқ. Давлат бюджети ва корхоналар маблағлари ҳисобига болалар муассасалари қуриш соҳасида ҳамон жиддий камчиликлар бор. Шунингдек, қишлоқлардаги болалар боғча-яслиларини малакали мутахассис кадрлар билан таъминлашда ҳам қийинчиликлар учрамоқда.

Мактабларнинг янги ўқув программасига ташкилий равишда ўтиши муносабати билан боғча-яслиларда таълим-тарбия ишини янада такомиллаштириш вақти келди. Лекин, бу соҳада боғча-яслилар учун маълум йўл-йўриқ ёки методик қўлланмалар чоп этилганича йўқ. Биз бу масала билан дахлдор министрлик ва идоралар яқин вақтлар ичида жиддий шуғулланадилар, деб ўйлаймиз. Бундан ташқари боғча-яслилар қурилишини марказлаштириш ҳам мақсадга мувофиқдир.

Ёш авлодни коммунистик идеаллар руҳида, юксак ватанпарвар, етук интернационалистлар қилиб камол топтириш, боғча-яслилар тармоғини кенгайтириш — умумхалқ ишидир. Бу масъулиятли вазифа ҳақида ҳамма ғамхўрлик қилиши лозим.

М. ОДИЛОВ.
Халқ депутатлари Наманган область Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари.

РЕКОРД ҲОСИЛ УСТАСИ

Хива районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг бригадири Машариф ака қолоқ бригадалардан бирига бориб ишлашга бел боғлади.

— Қолоқликни оқлашга ҳеч қандай важ-баҳона асос бўла олмайди, — деди Машариф ака. — Ҳақиқий деҳқон, хусусан қудратли техника билан қуролланган, фан ютуқларига таянган ҳозирги деҳқон тупроқнинг таркибини ўзгартиришга, уни серунум қилишга қодир эканлиги шубҳасиз. Ахир, ер халқ бойлиги, мамлакатнинг хазинаси-ку. Бу хазинанинг олтин калити бизнинг қўлимизга ишониб топширилган экан, ҳар бир карич ерни авайлаш ва фаровонлик манбаига айлантириш шарафли бурчимиз ҳисобланади.

Правление ва партия комитети коммунист Машариф Мавлоновнинг қолоқ участкага бориб ишлаш ҳақидаги илтимосини қондирди. У ҳосилдорлик кўрсаткичи энг паст бригадага бошлиқ қилиб тайинланди.

Муттасил рекорд ҳосил етиштириб келаётган, ҳосилдорлик эллик центнерга кўтарилган пешқадам бригададан ўз ихтиёри билан қолоқ бригадага ўтди-я! Чоркас кўли этагидаги шўрхок, унумсиз ерларда юқори ҳосил етиштиришнинг уддасидан чиқармикин? Шу фикрга борганлар ҳам бўлди.

Машариф ака коммунистга хос мустаҳкам иродали киши, пахтачилик илмининг ипидан-игнасигача биладиган, ер билан «тиллаша» оладиган деҳқон. Қолоқ бригадани илғорлар сафига ўтказа билишига ишонгани учун ҳам бу қарорга келган эди. Бригада аъзолари уни бажонидил қўллаб-қувватлашди. 1949 йилдан буён бригадирлик вазифасида ишлаб, тўплаган бой тажрибасини доимо ишга солишга жазм этди.

Тадбиркор бригадир ташаббуси билан мелиорация тармоқлари барпо қилинди, ерга органик ва минерал ўғитни тупроқ картограммаси асосида бериш тартиби амалда қўлланилди. Натижада шўр камайди, тупроқ тузилиши яхшиланди. Шу билан бир вақтда, ерларни текислаш ва яхлитлаштириш соҳасида катта ишлар бажарилди ва механизациялашга кенг йўл очиб берилди. Экиш, ғўзага озиқ, сув ва ишлов бериш даврида агротехника талабларига қатъий риоя қилинди.

Собитқадамлик билан амалга оширилган комплекс тадбирлар ўз самараларини берди. Мана, уч йилдирки, Машариф Мавлонов бошчилик қилаётган бригада пахта тайёрлаш планини ва социалистик мажбуриятини муваффақиятли адо этиб келмоқда, ҳосилдорлик йилдан-йилга кўтарилаяпти. Илгари ҳосилдорлик ўттиз центнердан ошмаган бўлса, 1975 йилда 45 центнерли марра эгалланди, 1976 йилда ҳар гектар ердан 48.2 центнердан «оқ олтин» олинди.

Юбилей йилининг якунлари айниқса салмоқли бўлди. Пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 51.7 центнерга етказилди, ҳосилнинг катта қисми «зангори кема»лар билан йиғиб олинди.

Хивалик деҳқонлар Машариф акани устоз пахтакор, рекорд ҳосил байроқдори сифатида ҳурмат қилишади. Унинг издошлари, шогирдлари кўп. Шулардан бири — Қуронбой Йўлдошев. Устози қолоқ бригадага ишга боргач, оловқалб йигит унинг ўрнини босди, табелчиликдан бригадирлик вазифасига ўтказилди. У илғор бригаданинг шарафини сақлаб қолишга, олға томон янги қадам қўйилишига эришди. Ўтган йили ҳосилдорлик 54 центнерга етганлиги сўзимизнинг далили бўла олади. Машариф ака бригадаси бу йил 60 центнерлик маррани кўзлаётган бир вақтда, унинг шогирди Қуронбой ҳам устозидан қолишмасликка аҳд қилди.

Пахта устаси Машариф аканинг довруғи фақат Хивага эмас, бутун областга таралган. Кўкрагини Ленин ордени ва «Ҳурмат белгиси» ордени, медаллар безади.

Хоразм воҳаси бўйлаб тарлган хушхабар қалбларга қувонч ва ифтихор бағишлади. Машариф Мавлонов Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига мушарраф бўлганлигини барча деҳқонлар шод-ҳуррамлик билан кутиб олишди, уни самимий муборакбод этишди.

— Бу олий мукофотни бригадамиз ва колхозимиздаги барча пахтакорлар меҳнатига берилган юксак баҳо деб биламан. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети Мактубига, меҳнатимиз муносиб тақдирланганлигига жавобан социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб, янги марралар сари олға бораверамиз, — дейди Машариф ака.

Шу кунларда қаҳрамон ва унинг ҳамқишлоқлари зарбдор йилнинг улкан режаларини муваффақиятли амалга ошириш, пахтадан рекорд ҳосил етиштириш иштиёқида меҳнатда жасорат кўрсатишяпти. Кўкламги дала ишлари тобора қизғин тус олмоқда, олтмиш центнерли катта хирмонга пухта замин яратилмоқда.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЯНГИ ҚАҲРАМОНЛАР

ЭЛДА АЗИЗ

Ўктамбойнинг ўзи дам олгани курортга кетганди. Унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилиши ҳамқишлоқлари қалбида фахр туйғуларини уйғотди. Оддий деҳқонга нисбатан билдирилган бу ҳурматни улар ўз меҳнатларига берилган юксак баҳо деб билдилар...

Ўктамбой деҳқон оиласида туғилиб ўсди. Ўн олти ёшида звено бошлиғи Абдукарим Саримсоқовга шогирд тушди. Ғўзага текис сув тараш илмини ўрганди. Ишидан ҳеч ким камчилик тополмайдиган даражага етди. Раис Ўктамбойнинг ишини кўрсатиш учун колхоз бўйича сувчиларни олиб келди. Ҳамманинг ҳаваси келди унга. «Чинакам сувчи бўлишни истаган деҳқон Ўктамбойдан ибрат олсин!» деди раис.

1949 йилда рўй берган ана шу воқеадан кейин Ўктамбойнинг номи оғизга тушди. Бир йил ўтар-ўтмас звено бошлиғи бўлди. Бу лавозимда ўн тўрт йил жон куйдириб ишлади. Звенонинг шон-шуҳрати учун курашди. Деҳқончиликнинг ҳавосини олди. Пахтачиликда қандай янгилик туғилса, колхозда биринчи бўлиб синаб, амалга ошираверди.

1964 йил кирди. Ўктамбой Соҳибов қолоқ бригадага бошлиқ қилиб тайинланди. Суяги эгат ораларида қотган йигит қолоқ бригадани оёққа турғизиш учун матонат билан ишлади, шахсан ўзи ибрат кўрсатиб, бошқаларни орқасидан етаклади. Сидқидилдан ишлаб бой тажриба орттирди. Мўл ҳосил устаси бўлиб етишди. Бригадада ҳосилдорликни йигирма беш центнердан ўттиз центнерга кўтарди. Келаси йили ўттиз беш, ундан кейин қирқ, қирқ беш центнерлик маррани забт этди.

Ўн учинчи бригада оёққа туриб, иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланганидан сўнг Ўктамбой яна қолоқ бригадага йўл олди. Бу бригадада ҳам олти йил ишлаб ҳосилдорликни 35 центнердан 63 центнерга кўтарди.

Етмиш тўртинчи йили Избоскан районидаги «Партия XX съезди» колхозида гектаридан олинган ҳосил 41 центнердан ортди. Битта ўн тўртинчи бригадада ҳосилдорлик 37 центнерда қолиб кетди. Ўктамбой ана шу бригадага бошлиқ бўлиб ўтди. Бригада карталарини йириклаштирди, кафтдек қилиб текислатди. Чигит экишдан тортиб, то ҳосил йиғиштириб олингунга қадар ҳамма ишнинг бошида турди. Битта уя бўш қолса, уни тўлдирмагунча тиниб-тинчимади. Бир туп ғўза нобуд бўлса, юраги увишди. Битта пахта чаноғида қолса, худди фарзанди далада қолгандек куйинди.

Фидокорона меҳнат яхши самара берди. Бригада гектаридан 55 центнердан ҳосил олди. Бир йилда ҳосилдорлик 18 центнер ортди. 1976 йили бригада 56 центнерлик довондан ошди. Энди 1977 йил якунига эътибор қилинг: бригаданинг ер майдони 100 гектар. Пахта плани 149 процент бажарилди. Планга қўшимча берилган пахта 190 тонна. Гектаридан олинган ҳосил — 58 центнер. Уруғликка топширилган пахта — 400 тонна. Биринчи сортга қабул қилинган пахта — 468 тонна. Машинада терилгани — 170 тонна. Бу ютуқларга қандай эришилди? Ўктамбойнинг жавоби шундай:

— Деҳқончилик далага келиб кетиш дегани эмас. У ижод, санъатдир. Кимки шу санъатни эгалласа кам бўлмайди. Бригадамизнинг ер майдони олти бўлакдан иборат. Олти далага олти хил муомала қиламиз. Ҳосилнинг калити сувчи билан механизаторнинг қўлида. Ғўза бир марта сув ва культивациядан қолса 10 центнер ҳосил йўқотилади. Шунинг учун ғўзани вақтида, маромида суғорамиз. Ишловни ҳам оби-тобида ўтказамиз. Эрталаб қилинадиган ишни тушга қолдирмаймиз. Ўғитни ҳам вақтида берамиз. Менимча мўл ҳосил олишнинг асосий «сир»лари мана шулар...

Ўктамжон фақат бригадага раҳбарлик қилиш билангина кифояланиб қолмайди. У Андижон область ва район партия комитетларининг аъзоси сифатида колхозда пахтачилик, чорвачилик, боғдорчилик, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, болалар муассасалари фаолиятига оид масалалар билан кўп қизиқади. Ана шу масалаларни ҳал қилишда колхоз правлениеси ва партия ташкилотига амалий ёрдам беради, таклифлар киритади, ташаббус кўрсатади.

Ўктамбой Соҳибов беш чақириқдан буён район Советига депутат, район Совети ижроия комитетининг аъзоси...

Меҳнат қилган элда азиз. Партия ва ҳукуматимиз машҳур пахтакорнинг меҳнатини муносиб тақдирлади. Унинг кўксида энди Ленин ордени яроқлади. Ярашади, арзийди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

оламда нима гап

ҚЎШМА ДЕКЛАРАЦИЯ

Парижда уч сўл партия— Франция Компартияси, социалистик партия ва сўл радикаллар ҳаракати партиясининг раҳбарлари учрашдилар. Бу учрашув Франция миллат мажлисига сайловнинг иккинчи даврасн арафасида бамаслаҳат иш кўриш учун Франция Компартиясининг таклифига биноан уюштирилди. Сайловнинг иккинчи даврасн 19 мартда ўтказилади.

Учрашувда сўл кучлар сайловда ғалаба қозонган тақдирда бундан буён ҳам ҳамкорлик қилиш ва ҳукумат программаси тўғрисидаги декларация маъқулланди.

Уч сўл партия биринчи даврада энг кўп овоз олган номзодни ёқлаш учун бошқа номзодларни қайтариб олажагини эълон қилди.

Сўл партиялар, деб таъкидлаб ўтилади ҳужжатда, сайловда ғалаба қозонилган тақдирда 1972 йилдаги қўшма ҳукумат программасини тағин ҳам пухта ишлаб чиқишни давом эттириш мажбуриятини оладилар.

Ғалаба қозонилган тақдирда сўл кучларнинг вакиллари тузадиган янги ҳукуматнинг асосий вазифаси француз меҳнаткашларининг қонуний орзу-тилакларини қондириш, уларнинг турмуш шароитларини яхшилашни таъминлашдан иборат бўлади. Ҳукумат касаба союзлари билан биргаликда меҳнат шароитини яхшилаш, ишлаб чиқаришда хотин-қизлар, ёшлар ва чет эл ишчиларининг камситилишини йўқотиш, иш билан кўпроқ таъминлаш, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг аҳволини енгиллаштириш тадбирларини кўриб чиқади.

Сўл кучларнинг ҳукумати, дейилади декларацияда, бу программани пул билан таъминлаш мақсадида банкларни ва бир қанча саноат бирлашмаларини национализация қилади, катта хўжаликларга ва саноат капиталига солиқ солади.

Халқаро муносабатлар соҳасида мамлакатнинг мустақиллигини мустаҳкамлаш, бошқа мамлакатлар билан ҳамкорликни кенгайтириш ва ялпи қуролсизланишга қаратилган тадбирлар амалга оширилади.

(ТАСС).

ЭФИОПИЯ НАЗОРАТИГА ЎТДИ

АДДИС-АБЕБА. (ТАСС). Эфиопия халқ армияси Шарқий Харарге вилоятининг катта-катта районларини Сомали қўшинларидан озод қилди. Муҳим транспорт йўллари чорраҳасида жойлашган Вардер шаҳри билан Уолвал шаҳри узра яна миллий байроқ тикилди.

Миллий революцион оператив қўмондонлик ахборотида айтиладики, Эфиопиянинг қуролли кучлари ва халқ милициясининг отрядлари ҳамма йўналишларда ҳужумни муваффақиятли ривожлантириб бормоқдалар.

ВАРШАВА. (ТАСС). ПАП агентлиги мухбирининг Аддис-Абебадан хабар беришича, Эфиопия қўшинлари чекинаётган сомалиликларнинг қаршилигига учрамай олға жилиб бормоқдалар. Фронтнинг кўпгина участкаларида Эфиопия қўшинлари Сомали чегарасига 25-30 километр қолганда олға юришни тўхтатиб қўйдилар. Сомали Эфиопияни икки мамлакат ўртасидаги чегарани бузди, деб айблаши ва иғвогарлик қилиши учун баҳона чиқмаслиги сабабли шундай қилинди.

ИСРОИЛНИНГ ЛИВАНГА ҚАРШИ АГРЕССИЯСИ

БАЙРУТ, 15 март. ТАСС мухбири Л. Вольнов хабар беради: Бугун тунда Исроил армиясининг икки танк колоннаси авиация ва Америка ҳарбий техникаси билан таъминланган мотомеханикалашган қисмлар мадади бутун чегара бўйлаб Ливан территориясига бостириб кирди ва Жанубий Ливанни оккупация қила бошлади. Исроил армиясининг операцияларида ўттиз мингдан ошиқ солдат қатнашмоқда. Жанубий Ливандаги Сайда ва Тир шаҳарлари ўртасида Исроилнинг денгиз десанти, Тирдан беш километр берида эса танк десанти туширилди. Тир шаҳри ва унинг чеккаларидаги фаластинлик қочоқларнинг лагерлари денгиздан муттасил ўққа тутилмоқда.

Исроил авиацияси Ливан пойтахтидан 20 километр жанубда жойлашган Дамур шаҳрини, шунингдек Сайда шаҳрини бомбардимон қилмоқда. Граждан аҳоли орасида жуда кўп қурбонлар бор.

Олдиндан режалаштирилган агрессия тунда Исроил авиациясининг разведка мақсадларидаги учишларидан бошланди. Сўнгра, тунги соат бирда исроилликлар Ливан — Исроил чегарасининг шарқда Рашайя-ал-Фуххар қишлоғидан ғарбдаги Ан-Накура қишлоғигача бутун линияси чизиғи бўйлаб оғир тўплар ва ракета установкаларидан ўт очди. Жадал тўпга тутиш ярим соат давом қилгач, Исроил авиацияси ёпирилиб бомбардимон қила бошлади. Тунги соат иккида Исроил қўшинлари республиканинг суверенитети ва территориал бутунлигини бузиб, Ливан территориясига бостириб кирди.

ВАШИНГТОН, 15 март. (ТАСС). Исроил мудофаа министри Вейцман Тель-Авивдаги матбуот конференциясида гапириб, «Исроил қўшинлари Ливандаги операцияларини қанча зарур бўлса, шунча давом қилдиради», деди. Шундай қилиб гап Исроилнинг Жанубий Ливанни амалда оккупация қилаётганлиги тўғрисида бораётир.

Бу ерда кўрсатиб ўтишларича, Исроил агрессиясининг айни арафасида Вейцман Вашингтонга бориб, Америка ҳукумати раҳбарлари билан музокаралар олиб борган ва Пентагондан Исроил армиясига Американинг яна кўпгина ҳужум қуроллари, шу жумладан реактив самолётлар етказиб берилишини сўраган. Бугун Оқ уй вакили Исроилнинг Ливанда қилмоқчи бўлган хуружидан Қўшма Штатлар гўё барвақт хабардор қилинмаганди, деб ишонтирмоқчи бўлсада, бу ҳужум АҚШ ҳукумати учун «тасодиф эмас», деб эътироф этишга мажбур бўлди.

АҚШ давлат департаментининг юқори мартабали вакили Ливанга қарши агрессияни очиқдан-очиқ қуролли агрессияни амалда оқлаб, Исроилнинг хуружи «Яқин Шарқ вазиятида жиддий проблема вужудга келтирмайди», деди. Бундан очиқ-ойдин кўриниб турибдики, Исроилнинг Вашингтон рухсати билан қилган бу хуружини Қўшма Штатларнинг бевосита мадади туфайли амалга ошириш мумкин бўлди. Давлат департаменти вакилларининг бундай гаплари агрессорни рағбатлантиради, холос.

Исроил қўмондонлиги Ливанга бостириб киришга тайёрланиб, Синайдан бир қанча ҳарбий қисмларни Ливан чегарасига ташлади. «Вашингтон пост» газетасининг ёзишича, Исроилнинг бош штаби Садатнинг тутган сиёсати натижасида «Миср арабларнинг жанговар сафларидан ўзини четлаштирганлигига» асосланиб иш кўрган.

Шу муносабат билан Миср президенти Қоҳирадаги матбуот конференциясида гапириб фаластинликларнинг ҳаракатларини — «масъулиятсиз» ҳаракат деб атаганлиги, лекин Исроил агрессорини бирон йўсинда қоралашдан бош тортганлиги диққатга сазовордир.

АҚШ давлат департаментининг вакили Садатнинг айтганларини шарҳлаб, Америка ҳукумати Миср раҳбарининг бундай позициясини табриклайди, деган. «Президент Садат Фаластин партизанларига қарши «жавоб чоралари» кўрмасликни талаб қилиб Исроил ҳукуматига мактуб йўллашни АҚШдан сўрагани йўқ, газеталарнинг бу ҳақдаги хабарлари нотўғри» деди у.

БАЙРУТ, 15 март. (ТАСС). Исроил агрессияси муносабати билан Ливаннинг бош министри Селим Хосс Байрут радиосига қуйидаги баёнотни берган:

«Ливан ўз тарихида энг ашаддий ҳалокат оқибатларидан ҳали ўзини ўнглаб ололмаган бир пайтда Исроил ҳужум қилдики, шу ҳалокатнинг сабабчиси ҳам Исроил эди. Биз халқаро ҳуқуқнинг ҳамма принципларини поймол этаётган агрессорни лаънатлаймиз ва дунёдаги давлатларга мурожаат этиб, Ливаннинг жароҳатларига янги жароҳатлар қўшувчи шу оқлаб бўлмайдиган агрессияни бизнинг томонимизда туриб қоралашга, агрессияга бархам бермоқ учун куч-ғайрат сарфлашга даъват қиламиз».

Ливан бош министри бутун дунёни Исроилнинг агрессиясини қатъий қоралашга даъват қилди.

Эфиопия Харэр шаҳрининг маъмурий марказига таклиф этилган чет эл журналистларига НАТО мамлакатларида ишлаб чиқарилган қурол-яроғлар нинг катта қисми намойиш этилди. Бу қурол-яроғлар Эфиопия жангчилари ва халқ милицияси отрядлари томонидан душман қисмлари билан бўлган жангда қўлга туширилган. Суратда: душман билан бўлган жангда қўлга туширилган қурол-яроғлар.

Г. Габриельян фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ БАЁНОТИ

Эфиопия халқи ва ҳукумати Африка Муғузи районида тинчликни тиклашга эришишга қатъий бел боғлаган. Сомали раҳбарлари ҳеч қандай дастлабки шартларсиз Эфиопия ва Кения территорияларининг бир қисмига, шунингдек Жибутига бўлган ўз даъволаридан воз кечган тақдирдагина ана шу мақсадга эришиш мумкин. Эфиопия ташқи ишлар министрлигининг Аддис-Абебада эълон қилинган баёнотида шундай деб айтилган.

Баёнотда яна шу нарса таъкидланади: Сомали давлатлар ўртасидаги асосий муносабатлар тўғрисида БМТ ҳамда Африка Бирлиги ташкилотининг принциплари ва қарорларини қатъий бажариш юзасидан ўз зиммасига мажбурият олган тақдирдагина тинчлик ва барқарорлик тикланиши мумкин. Бу эса, аввало, бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик, халқаро низоларни ҳал қилган чоғда куч ишлатишдан воз кечиш принципидир.

ТЕЛЬ-АВИВ ЯҚИНИДАГИ МОЖАРО

ВАФА Фаластин информация агентлигининг хабар беришича, Тель-Авив чеккаларида Фаластин партизанлари отряди билан Исроил қисмлари ўртасида қуролли тўқнашув бўлиб ўтган. Отишмалар давомида 30 дан кўпроқ солдат ўлган. Америка информация агентлиги хабар беради: жанг вақтида 100 дан кўпроқ киши ўлдирилган ва ярадор қилинган, партизанлар пассажир тушган икки автобусни қўлга туширган, деб тасдиқлашмоқда.

Исроил пропагандаси ана шу можародан Фаластин қаршилик ҳаракатини обрўсизлантириш учун фойдаланишга уринмоқда, Бегин ҳукумати эса бу воқеани қўшни араб мамлакатларига қарши катта ҳарбий иғвогарлик қилиш учун важ деб ҳисобламоқда. Бош министр Бегин ва ташқи ишлар министри Даян президент Ж. Картер билан музокаралар олиб бориш мақсадида АҚШга қиладиган сафарини тўхтатди. Исроил мудофаа министри Вейцман Вашингтондаги визитини тўхтатиб, шошилинч суратда Исроилга жўнаб кетди. У журналистларга Исроил ҳарбий ҳаво кучларининг катта ҳужуми бўлиши эҳтимоли борлигини айтди.

(ТАСС).

АПАРТЕИД СИЁСАТИГА ҚАРШИ

Англияда Жанубий Африка халқлари билан бирдамлик ҳаракати кучайиб бормоқда. Англияда апартеид сиёсатига қарши ҳаракат ташаббуси билан Лондонда Жанубий Африка Республикаси, Зимбабве ва Намибия халқларининг ирқчи режимларга қарши курашини қўллаб-қувватлаш ойлиги ўтказилмоқда. Бу ҳаракатнинг активлари Жанубий Африка Республикасидаги режим билан маҳкам боғланган «Бэрклейс» банкининг 250 бўлимига олиб кирадиган йўлларни тўсиб қўйдилар. Жанубий Африка молларига бойкот уюштирдилар, мазлум халқларнинг ҳаққоний талабларини қўллаб-қувватлаш учун йиғилиш ва митинглар ўтказдилар.

Маълумки, Британия банклари ва корпорацияларининг Претория ва Солсбери режимлари билан ҳамкорлиги уларнинг ҳокимият тепасида туришига анча ёрдам бермоқда. Жанубий Африка Республикаси экономикасига сарфланаётган барча чет эл капиталларининг қарийб 60 проценти Буюк Британия ҳиссасига тўғри келади, бу мамлакатда Англиядаги 300дан зиёд компаниянинг филиаллари бор.

Британия ишчилар синфи Англиядаги корхона эгалари ва банкирларининг Жанубий Африка реакцияси билан ҳамкорлигига, уларнинг ҳаддан ташқари кўп фойда олиш учун апартеид системаларидан фойдаланишига чек қўйилсин, деб талаб этмоқда. (ТАСС).

«ПЕКИН: МИЛИТАРИЗМ ВА УРУШ ЖАЗАВАСИНИ КУЧАЙТИРИШ СИЁСАТИ»

«Международная жизнь» журнали ўзининг 1978 йилги 3-сонида Г. Апалиннинг ана шундай сарлавҳали мақоласини эълон қилди.

Мақолада жумладан шундай дейилади:

Ҳозирги халқаро вазият умуман олганда тинчлик, демократия ва социализм кучларининг тобора мустаҳкамланиши билан характерланади. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг, ер куррасидаги барча тинчликсевар кучларнинг кунт билан қилган ғайрат-ҳаракатлари туфайли жиддий ижобий ўзгаришлар рўй бермоқда. Европада ҳам, бутун дунё миқёсида ҳам кескинликни юмшатиш жараёнининг ҳаётий кучи тасдиқланди.

Тинчликни мустаҳкамлаш йўлидаги муваффақиятлар билан бир қаторда кескинликни юмшатиш жараёнини барбод қилишга, қуролланиш пойгасини кучайтиришга, қуролсизланишга йўл қўймасликка интилаётган империалистик кучлар активлашаётганлиги сезилиб турибди. Пекинлик ҳозирги раҳбарлар ҳам улар билан бир сафда турибдилар ва ҳатто улардан активроқ ҳаракат қилишга интилмоқдалар.

ХХРнинг уруш ва тинчлик масалалари, қуролсизланиш проблемалари хусусидаги позицияси Хитой раҳбарларининг мамлакат ички ва ташқи сиёсатидаги стратегик мақсадлари билан жуда бевосита боғланган. Бу мақсадлар давлатнинг бутун ҳаётини ёппасига милитарлаштириш ва Хитойни кучли милитаристик давлатга айлантиришдан, урушга тайёрланиш ва иғвогарлик қилиб янги уруш чиқариш йўлини кучайтиришдан иборат.

Хитойда чинакам сиёсий ва иқтисодий стабиллик бўлишига ҳали кўп вақт бор. Бир-бирига мутлақо қарама-қарши бўлган икки омил — социализм йўлидан ривожланишни талаб қилаётган Хитой халқининг манфаатлари билан Хитойни миллатчилик ва буюк давлатчилик шовинизми йўлига ундаётган ҳукмрон юқори табақанинг манфаатларини бирга қўшиш имконияти йўқлиги беқарорликнинг ва жиддий ларзалар такрорланишидан омон сақлаш гарантиялари йўқлигининг асосий манбаидир. ХХР раҳбарлари биз «Хитой ривожининг алоҳида йўли»дан бориш ниятидамиз, деб таъкидламоқдалар. Бу йўл жаҳон социализмининг тажрибасига қарама-қарши қилиб қўйилмоқда ва иқтисодий қурилишни «урушга тайёрланиш» шиори билан маҳкам боғламоқда. Мамлакат ҳаётида армиянинг ролини ҳаддан ташқари кучайтириш Хитой ҳозирги ривожининг энг характерли хусусиятларидан биридир. Армия Мао Цзэ-дунчи раҳбарлар қўлида унинг мутлақ ҳукмронлигини ўрнатиш қуролидан аслида давлатнинг ички ва ташқи сиёсати принципиал масалаларини ҳал этиш ишидаги ҳукмрон сиёсий омилга айлантирилди.

Қуролланиш пойгаси зарурлигини оқлаш мақсадида, деб таъкидланади сўнгра журналда, Пекин сийқаси чиққан турли-туман важларни кўрсатмоқда. Маълумки, империалистик, реакцион доиралар халқларнинг мустаҳкам тинчликка бўлган интилишига қарши ҳаракат қилиб, гўё милитарлаштириш хўжалик ривожини ва фан-техника тараққиётини рағбатлантириш учун, ишсизликни камайтириш ва шу сингарилар учун зарур, деган уйдирма гапларни тарқатмоқдалар. Пекин пропагандаси ҳам шу важлардан фойдаланиб, жумладан: «мудофаа эҳтиёжлари экономиканинг ривожини рағбатлантириши мумкин...» деб даъво қилмоқда.

Пекин ўз ҳарбий потенциалини кучайтириш йўлига ўтиб олиб, «ўз кучларига», шунингдек НАТО ва бошқа империалистик стратегларнинг мададига, улар ҳарбий саноатининг, аввало НАТО давлатларининг ресурсларига таянишни умид қилмоқда.

ХХР раҳбарлари тинчлик ва хавфсизликка қарши курашда кескинликни юмшатиш душманлари (демакки, асосан қурол-яроғ ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган монополияларнинг вакиллари) билан бирикиб олиб, улар ёрдамида Европадаги, дунёнинг бошқа районларидаги вазиятни кескинлаштиришгагина эмас, шу билан бирга иккала томоннинг манфаатлари муштарак эканлиги ва шу асосда Хитойнинг ҳарбий-саноат потенциалини кучайтиришда Ғарбнинг Хитойга ёрдам бериши зарурлиги тўғрисидаги фикрни уларнинг қулоғига қуйишга ҳам интилмоқдалар.

Ҳамма нарса шундан дарак бериб турибдики, Хитой раҳбарлари қуролсизланиш проблемаси барча давлатлар, ҳамма халқларнинг, ер юзидаги ҳар бир кишининг ҳаётий манфаатларига даҳлдор бўлиб турган ҳозирги даврда ўз ҳарбий потенциалини кучайтириш ва дунёни қуролланиш пойгасини янада авж олдириш гирдобига гирифтор қилиш унчалик осон иш эмаслигини тушуниб турибдилар, деб уқтиради журнал. Шу боисдан ҳам Пекин неча йиллардан бери ўзининг қуролсизланиш пойгасини чеклашга, ҳамма муҳитлардаги ядро қуроли синовларини тақиқлашга қарши, қуролсизланишга қарши курашини мафкуравий воситалар билан ниқоблаш йўлларини қидирмоқда. Шу жиҳатдан олганда урушнинг «муқаррарлиги» доктринаси асосий воқеадир. Хитой раҳбарлари урушнинг «муқаррарлиги» тўғрисидаги тезис билан бирга урушни халқлар учун фаровонлик келтирадиган мақбул бир нарса деб исботлашга уринмоқдалар. ХКПнинг XI съездидан кейин башарти уруш чиқиб қолса, жаҳон халқлари «манфаатли», «қулай» ҳолатда бўладилар, деган қоидани тарғиб қилиш кучайди.

Қуролланиш пойгасини чеклаш, қуролсизланиш халқаро муносабатларни соғломлаштириш жараёни моҳиятининг ўзидан, кескинликни юмшатиш сиёсатининг мазмунидан келиб чиқади дейилади сўнгра мақолада. Айни шунинг учун ҳам Пекин кескинликни юмшатиш ғоясининг ва бу соҳада эришилган амалий натижаларнинг ўзига путур етказиш, жумладан Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Якунловчи актига ва ядро урушининг олдини олиш тўғрисидаги Совет — Америка аҳдномаларига доғ тушириш билан бирга қуролсизланиш йўлидаги ҳар қандай тадбирларнинг «кераксиз» ва «самарасиз» эканлигини исботлаш учун қўлидан келган ҳамма ишларни қилмоқда. Бу ҳам етмагандек, Хитой пропагандаси қуролланиш пойгасининг зарурлиги ва муқаррарлигига жаҳон жамоатчилигини ишонтириш учун жон-жаҳди билан ҳаракат қилмоқда.

Пекин ядро потенциалини кўпайтиришни ўзининг буюк давлатчилик мақсадларига эришишнинг асосий воситаси деб ҳисоблаб, хоҳ ядро, химия ёки бактериология қуроли, хоҳ оммавий қирғин воситаларининг янги турлари ва янги системалари оммавий қирғин қиладиган ҳар қандай воситаларнинг тақиқланишига қарши чиқмоқда.

Ўз ядро қуролини ишлаб чиқаришни йўлга қўйишга қодир бўлган давлатлар кўпайганлигидан ва айниқса реакцион режимлар ёки ҳарбий диктатуралар ҳукмрон бўлган мамлакатлар — Жанубий Африка Республикаси, Исроил, Бразилия ва бошқа бир қанча мамлакатлар ядро қуролига эга бўлиб қолишидан Хитой раҳбарлари мамнун эканлиги ошкора кўриниб турибди.

Пекиннинг ташқи сиёсий йўли тобора очиқдан-очиқ уруш оловини ёқувчилик ва гиж-гижловчилик характерини касб этмоқда, деб қайд этади журнал. Бу йўл тинчликка ва кескинликни юмшатишга қарши, маҳаллий ҳарбий можаролар, жаҳон термоядро фалокати чиқаришга қаратилган. Хитой барча давлатлар ва халқлар учун тобора кўпроқ хавф-хатар солаётган ана шундай йўлдан бориши билан, аслида, ўзини миллатларнинг халқаро ҳамжамиятига қарама-қарши қилиб қўймоқда. Дунёдаги кўпчилик давлатлар ўз позицияларининг бир-биридан фарқ қилишига қарамай, умуман Хитой раҳбарларининг иғвогарона хуружларига қўшилишни хоҳламаётганликларини БМТ Бош Ассамблеясининг XXXII сессияси намойиш қилди. Бу эса Пекиннинг дунёдаги турли мамлакатларни ўз олдиларида турган проблемаларни амалий равишда муҳокама қилиш ва ижобий тарзда ҳал этиш йўлидан тойдириш учун қилаётган хийла-найранглари беҳуда эканлигидан дарак беради. Халқаро муносабатлар Пекин ақидаларига мувофиқ ривожланаётгани йўқ ва ривожланмайди ҳам.

(ТАСС).

ШАХТЁРЛАР КУРАШИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

● **ВАШИНГТОН**

Америкада иш ташлаган неча ўн минглаб кон ишчилари суднинг стачкани тўхтатиб, ишга қайтиш тўғрисидаги қарорига бўйсунишдан бош тортдилар. АҚШ ҳукуматининг ишчиларга қарши қаратилган Тафт-Хартли қонунига мувофиқ шахтерларнинг забастовкасини тўхтатишни талаб этган эди. Колумбия округи федерал суди ҳукуматнинг ана шу талабига асосан шундай қарор чиқарди.

Юстиция министрлигининг расмий вакили «шахтёрларнинг кўпчилиги ишга қайтиб келади», деб ишонч билдирган бўлса ҳам, АҚШнинг турли жойларидан олинаётган хабарлар бунинг аксини исбот қилади. «Пибоди коул» компанияси ихтиёрида Иллинойс, Индиана, Огайо, Арканзас, Миссури ва Кентуккидаги 31 шахта бор. Шу компаниянинг вакили 13.227 шахтёрлардан бирортаси ҳам ишга чиқмаганлигини айтди.

● **ПРАГА**

Жаҳон касаба союзлари федерацияси бир неча ойдан буён ўз ҳуқуқлари учун мардона кураш олиб бораётган Америка шахтёрлари билан бирдам эканлигини билдирди.

Бу ерда эълон қилинган баёнотда бундай дейилади: жаҳон касаба союзлари федерацияси АҚШ президентининг Тафт-Хартли қонунини иш ташлаган кон ишчиларига қарши қўллаш тўғрисидаги қарорини кескин қоралайди. Президент Картер, деб таъкидлаб ўтилади баёнотда, шахтерларни инсоннинг асосий ҳуқуқлари билан таъминлашдан бош тортмоқда.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси Америка кон ишчиларини табриклайди ва уларнинг ҳаққоний талабларини қўллаб-қувватлайди. (ТАСС).

АХБОРОТ

Маданият хабарлари

ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТИ

Бутун мамлакатимизда бўлгани сингари серқуёш диёримизда ҳам янги типдаги социалистик шахс — совет турмуш тарзи ижодкори камол топмоқда. Унинг ғоявий эътиқоди, ижодий ғайрати, юксак меҳнат ва ижтимоий-сиёсий активлиги бевосита оилада, ўқиш ва ишлаб чиқаришдагина эмас, балки истиқомат жойларида ҳам шаклланиб боради. Шу боисдан уй-жой кварталлари, ЖЭК ва маҳаллаларда ҳам сиёсий-тарбиявий ишнинг турли формалари қарор топмоқда.

Мана салкам уч ойдирки, Тошкент шаҳар Октябрь районидаги «Кўкча» маҳалла комитети ҳузурида маданият университети ишлаб турибди. Университетга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи, республика миқёсидаги шахсий пенсионер Аъзамхон ота Рустамов бошчилик қилмоқда. Яхшилаб ремонтдан чиқарилган 200 ўринли маҳалла клуби биноси университет тингловчилари ихтиёрида. Бу ерда машғулотларнинг тематик плани ишлаб чиқилган. Маҳалла аҳлини, хусусан ёш авлодни совет турмуш тарзининг ёрқин мисолларида тарбиялаш юзасидан кўпгина тадбирлар амалга оширилмоқда.

Клубда «Фан ва маданият ветеранлари», «Мўътабар онахонлар», «Меҳнат ветеранлари» ва «Ватан учун жон фидо қилганлар» деб номланган махсус стендлар тайёрланган. Уларга маҳалладаги фан ва маданият арбоблари, меҳнат қаҳрамонларининг, фарзандларини коммунистик руҳда тарбиялаб вояга етказаётган кўп болали меҳридарё онахонларнинг, саодатли ҳаётимиз учун осмонимиз мусаффолиги учун курашиб, ғалаба билан қайтган фронтчиларнинг ҳамда халқ бахти учун жон фидо этган қаҳрамонларнинг фотосуратлари қўйилган.

Маҳалла аҳли жуда ҳамжиҳат. 600 дан ортиқ хонадонга эга бўлган бу интернационал маҳаллада ҳамма ишлар, шу жумладан жамоат бинолари ремонти ҳам, шонли саналарга бағишланган тантаналар ҳам ҳашар йўли билан амалга оширилмоқда. Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 60 йиллигига бағишланган тантанада маҳалла аҳли ўз қаҳрамон фронтчиларини қизғин табриклаб, уларга дўппи ва тўн кийдириб, шоҳи қийиқчалар совға қилдилар.

«Кўкча» маҳалласида бошланган бу ибратли ташаббус кенг қулоч ёяверади, деб ўйлаймиз.

Г. ЭРГАШХЎЖАЕВА.

САЛОМАТЛИК МАСКАНЛАРИДА

Тошкентдаги 1-шаҳар касалхонасида халқ саломатлигини муҳофаза этиш борасида катта ишлар қилинмоқда. Бу ерда кўпгина кабинетлар ремонт қилиниб, янги, замонавий медицина асбоб-ускуналари билан қайта жиҳозланяпти.

Яқинда «Главташкентстрой»га қарашли 159-трестнинг 13-қурилиш бошқармаси бинокорлари шифокорларга ажойиб совға ҳадя қилишди. Улар қисқа муддат ичида уч қаватли жарроҳлик корпуси биносини фойдаланишга тахт қилиб қўйдилар. Қурилишда айниқса Ислом Комилов бошлиқ бригада жонбозлик кўрсатди. Шу кунларда бу ерда пардозлаш ишлари поёнига етказилмоқда.

— Ҳозирги замон талаблари асосида қурилган 100 ўринли бу бинода беморлар учун ҳам, шифокорлар учун ҳам барча қулайликлар яратилган, — деди жарроҳлик бўлими мудири, медицина фанлари доктори профессор Жавдат Каримов. — Малакали медицина ёрдамини ташкил этишни янада яхшилаш, диагностика ва даволаш ишлари сифатини ошириш, медицина ходимлари меҳнатини енгиллаштириш учун ажойиб техника воситалари ўрнатилган.

Янги бинода учта операция хонаси бор. Улардаги медицина асбоб-ускуналари бемор ҳаётини сақлаб қолишда шифокорларга бебаҳо ёрдамчи бўлиши табиий. Айниқса телевизион камералар жарроҳларга жуда қўл келади. Ундан касалхонага малака ошириш учун келганлар ҳам бемалол фойдаланадилар. Қўшни хонада ўтириб телекамера ёрдамида бутун операция жараёнини бемалол кузатиш мумкин. Палаталар кенг, ёруғ ва серфайз. Ҳар бири уч-тўрт беморга мўлжалланган.

Янги бино ишга тушгач, шифохонадаги ўринлар сони 700 дан ошади. Бу ерда реконструкция ишлари давом этмоқда. Қурувчилар жадал суръатлар билан бунёд этаётган 225 ўринли кардиология корпуси ҳам шу йилнинг охиригача фойдаланишга топширилади.

Ш. МИРҲАБИБОВ

⊙

Эндиликда Тошкентнинг йирик районларидан бўлиб қолган Чилонзорда қад кўтарган дастлабки бинолардан бири даволаш муассасаси эди. Меҳнаткашлар сиҳат-саломатлигини муҳофаза этишда ибрат бўлаётган ана шу 24-поликлиника ишга тушганига йигирма йил бўлди.

Ўтган вақт мобайнида бу ерда анчагина ўзгаришлар рўй берди. Тиб илмининг энг сўнгги ютуқлари асосида яратилган замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган шифохонада аҳолига малакали медицина ёрдами кўрсатиш йил сайин яхшиланиб бормоқда.

Шифохона коллективи юбилейни ўзига хос ютуқ билан нишонлади. Шаҳар медицина муассасаларининг социалистик мусобақасида поликлиникага биринчи ўрин берилди. Бу ютуққа шифохона врачларидан И. Самандаров, В. Тожихонов, Ж. Ниёзов, М. Романенко, С. Склярский, Ш. Мингиров, ҳамшира Г. Исеева ва бошқалар айниқса катта ҳисса қўшдилар.

М. АЛИЕВА.

Андижон районидаги «Коммуна» колхози аъзоларининг турмуш фаровонлиги тобора ортиб бормоқда. Улардан кўпчилиги ўтган йилги маблағига мебель, телевизор ва холодильниклар сотиб олишди, уй-жой қуриб, ҳовли тўйлари ўтказишди. Колхозда шахсий машинасига эга бўлганлар ҳам кўплаб топилади. Ҳалол меҳнати билан танилиб келаётган У. Тоштанов ҳам яқинда машинали бўлди. Суратда: У. Тоштанов ўз машинаси ёнида.

Р. Ашуров фотоси. (ЎзТАГ).

АХЛОҚ МАВЗУИДА

ИККИ ДЕҲҚОН

ГАШТ

Баҳорда Қашқа тошиб атрофидаги пайкалларга нам югуртирарди. Бобом қирғоқдаги ерни баҳолиқудрат ағдариб қовун-тарвуз экиб, ёзда чайла тикиб ўтирардилар.

Пайкалларда кўкча, босволди, бўрикалла, қандили, пишиб, тарс-тарс ёрилиб, ҳушбўй ҳид таратадиган ойдин кечаларда қишлоқлардаги болалар тўпланиб, қовунхўрликка борардик. Жўяклар ичидан секин эмаклаб, чайлага яқинлашамиз-да, қулоқ тутамиз. Агар хуррак товуши эшитилса-бас, дадил тортиб, ўрнимиздан турамиз. Бибим: «Бобонг хуррак отиб ухлаганда қовун эмас, соқолини юлиб кетсанг ҳам сезмайди» деганлар. Бу сирни бошқа болаларга ҳам айтганман. Шу сабабли ўрнимиздан туриб, хоҳлаган қовунни бемалол узиб олаверамиз.

Бир тун чайла олдига эмаклаб бордик. Хуррак эшитилмади. Шерикларимга:

— Туриб олаверинглар. Бобом уйдалар, — десам, улар ишонишмади.

— Ҳо, алдаб, бизларни бобонгга тутиб бермоқчимисан!

— Рост, ўлай агар ёлғон айтсам, — десам ҳам улар ишонишмади. Хуррак «сигнал»ни кутиб жўяк ичида анча вақт ўтирдик. Эшитилмади. Болалар бирин-кетин эмаклаб, полиздан чиқиб кетишди.

Эртаси куни шомда бобом овқатланиб бўлиб, полизга бориш учун эшакни тўқимлай бошладилар. Бибим рўйхуш бермадилар.

— Борманг. Нима зарил кекса одамга қирғоқда ёлғиз ётиш.

— Йўқ, бормасам бўлмайди. Бугун эрталаб бориб қарасам, қовун-тарвузларнинг ҳаммаси жой-жойида турибди, бир қуш ҳам ораламаган. «Ўғрибаччалар» боришмабди ёки боришган бўлса ҳам менинг хуррагим эшитилмагани учун «пойлаб ётибди» деб қайтиб кетишганми?! Бориб хуррак отмасам, болалар қўрқиб юришиб ёз неъматларидан бенасиб қолиб кетишади. Бунинг гашти бор-да, кампир. Сен тушунмайсан, ҳа, қиз бола бўлгансан-да, тушунмайсан бунинг гаштини...

Бибим, ихтиёрингиз, дегандай унга кулиб қаради...

СОВУҚ ГУЛЛАР

Янгийўллик Холиқ аканинг гулхоналари атрофидаги тикан-симларга қараб, юрагим ачишиб кетди. Айримлар уч пахса девор устига шиша синиқларини териб қўйишган. Жангал босишган, ит боғлаб қўйишибди. Буларнинг ҳаммаси одамларга қувонч ҳадя этиши керак бўлган гулларни асраш учун, уларни пулга айлантириш учун.

Қишлоқ, маҳаллада одам кафтда тургандай: унинг ҳар бир қадами, мақсади, қандай яшаётгани, нафас олишигача билиниб туради. Холиқ ака ҳам меҳнаткаш, уста деҳқон, қишлоқнинг баобрў кишиларидан эди. Қишлоққа меҳнати сингган, қўшниларига яхшилик ҳам қилган.

— Бировнинг мол-мулкига кўз олайтиргани йўқ. Ҳаммаси ўз меҳнати билан. Колхоз уставида ҳам колхозчи ўз томорқасида экин ўстириши, мол боқиши мумкинлиги ёзилган. Ўзидан ортганини бозорда сотади, ҳаққи бор, — дейди унинг қўшниси.

Тўғри, юзаки қараганда ундан ҳалол, меҳнаткаш, интизомли одам йўқ. Дарахт экиш, боғ қилиш, гул ўстириш жуда яхши. Лекин қонун-қоида билан иш қиладиган баъзи хонадонларнинг туриш-турмушига бир синчиклаб қаранг-чи!

Кун чиқмасдан кўзига пул кўриниб, уйқудан туради. Кўчада тўкилиб қолган ахлатни ташиб олади — ўғит, у ҳам пул бўлади. Сувни томорқага оқизади. Ҳар бир қадамини пулга ўлчаб босади.

— Лола экканман. Қаранг! Тўрт минг дона. Ҳалемай бир донасини бир сўмдан ерга қўймай олишади бозорда. Халқ бойиб кетган, орзу-ҳавасли... Шўх болалар кўп, деворларга шиша синиқларини ўшалар ўтмасин, деб териб қўйганман. Бевош бўлиб кетган ҳозирги болалар.

— Бу ишингиз нопокроқдай кўриняпти менга...

— Нима, нима дедингиз? Оғзингизга қараб гапиринг? Кимнинг киссасига қўл солибман.

— Кечирасиз-у... ер — давлатники. Водопровод суви ҳам. Сувни иситиб берадиган газ ҳам...

— Хоҳламаган олмасин. Мен ҳеч кимнинг бўйнига мажбур қилиб тақаётганим йўқ.

— Қўшниларингиз нима дейди?

— Қўшниларнинг ўзи ҳам экади. Ўзлари қилолмаганлари — қилганни кўришолмайди. Мен ҳеч кимнинг арпасини хом ўраётганим йўқ.

Тўғри, ҳеч ким Холиқ акага «Сен палончининг арпасини хом ўрдинг» деёлмайди. Томорқангга уни эк, буни эк, дейишга ҳам ҳаққи йўқ. Ленин хўжалик раҳбарлари, маҳалла оқсоқолларининг унга:

— Ҳаддингдан ошма! — дейишга ҳақлари бор.

— Мен ўзим ҳаммасига айбдорман, — деди Холиқ аканинг хотини. — Пул етмаяпти, деб безор қилганимда:

— Нима қилай, рубоб чертиб ашула айтишни билмасам, — деди эрим бўғилиб.

— Гул экиш-чи, — дедим. Нолож кўнди. Тахта, ойна, плёнка топиб келди. Томорқамиз қишин-ёзин кўчат, гул билан банд. Қўлимиз ишда. Бойидик. Эски «Москвич» олдилар, гул, кўчат ташишга яхши. Лекин ўз уйимизда ўзимни ўғридай сезаман. Дарвоза «тақ» этса, юрагим «шув» этиб кетади. Қўни-қўшнилар ҳам истар-истамас саломлашадиган бўлиб қолишган. Энди бўлди десам, эрим олайиб қарайди. Одамлар назаридан қолдик. Ойна остида ўсаётган шу гуллар ўзимнинг кўзимга ҳам жуда совуқ, бадбўй кўринадиган бўлиб кетди.

Ҳа, чиндан ҳам совуқ гуллар. Менга ҳам улар ана шундай туюлди.

Самар НУРОВ.

реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

ЮКЛАР САМОЛЁТЛАРДА ТАШИЛАДИ

ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИ ЎЗБЕКИСТОН БОШҚАРМАСИНИНГ

ПОЧТА ЮК ТАШИШ ХИЗМАТИ

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАР БИЛАН ТОШКЕНТДАН МОСКВА, ҚОЗОН, СОЧИ, КРАСНОДАР, СВЕРДЛОВСК, ЧЕЛЯБИНСК, УФА, ПЕРМЬ, КРАСНОЯРСК, ОМСК, ТБИЛИСИ, РОСТОВ, ЛЕНИНГРАД, КИЕВ, КУЙБИШЕВ, ЛЬВОВ, МИНСК, ДОНЕЦК, ДНЕПРОПЕТРОВСК, МИНЕРАЛЬНЫЕ ВОДЫ, СИМФЕРОПОЛЬ, ХАБАРОВСК, НОВОСИБИРСК, АШХОБОД, БОКУ, ОДЕССА ШАҲАРЛАРИГА САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ЮКЛАРИНИ ТАШИБ БЕРИШ УЧУН

ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ ВА

ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИ

Йирик габаритли, тез бузиладиган ва халқ хўжалиги учун муҳим бўлган юкларни ташиш учун буюртмачи билан келишилган ҳолда махсус рейслар ташкил қилинади. Юклар белгиланган жойга уч сутка давомида, махсус рейслар билан жўнатиладиган юклар буюртмачи билан келишилган вақтда етказилади.

Самолётда юкларни ташиш учун заявкалар Тошкент аэропортида 53-50-42 99-89-64, 99-84-67 телефонлари бўйича қабул қилинади. Юклар Аэрофлот транспортида олиб кетилади.

ҲАВО ЛИНИЯЛАРИНИНГ МАРКАЗИЙ АГЕНТЛИГИ.

ОМОНАТ КАССАГА БОРМАСДАН ОМОНАТЧИ БЎЛИШ МУМКИН

ОМОНАТ КАССАЛАРИ МЕҲНАТКАШЛАРГА КАМ МИҚДОРДА БЎЛСА ҲАМ ДОИМИЙ РАВИШДА ПУЛ ЎТКАЗИБ УЛАРНИНГ МАДАНИЙ-МАИШИЙ ВА МОДДИЙ ТАЛАБЛАРИНИ ҚОНДИРИШ УЧУН ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ ЖАМҒАРИШГА ЁРДАМ БЕРАДИ.

МАМЛАКАТИМИЗДАГИ МИЛЛИОНЛАБ КИШИЛАР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИ ХИЗМАТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНАДИЛАР.

ПУЛНИ ОМОНАТ КАССАСИГА БОРМАСДАН ҲАМ ЖАМҒАРИШ МУМКИН.

Бунинг учун хизматчи ёки колхозчи ўзи ишлайдиган корхона, совхоз ёки колхоз бухгалтериясига ўзига бериладиган иш ҳақидан ёки пул даромадидан маълум суммасини ҳар ойда унинг омонат кассадаги шахсий счётига ўтказиб туришни сўраб ариза топшириши лозим.

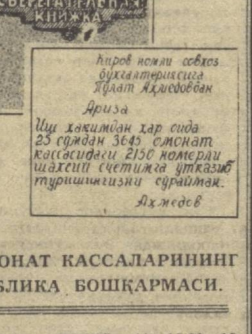

ПУЛЛАРИНГИЗНИ ОМОНАТ КАССАДА САҚЛАНГИЗ!

ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА БОШҚАРМАСИ.

СПОРТ

ОЛИМПИАДА:

УСКУНА ВА ЖИҲОЗЛАР

Ватанимиз пойтахти Москвада бўлажак «Олимпиада-80» мусобақалари яқинлашгани сари СССР савдо-саноат палатаси кўргазмалар планига кўра бир қатор тадбирларни амалга оширмоқда. Жумладан, шу йил апрель ойига мўлжаллан ган «Спорт ускуна ва жиҳозлари» деб номланган кўргазманинг ташкил этилишини йирик воқеалардан бири деб ҳисобланмоқда. Кўргазмани СССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети ва «Олимпиада-80» ташкилий комитетининг ташаббуси билан СССР савдо-саноат палатаси уюштирмоқда. Кўргазма Москвада 4-13 апрель кунлари очилади. «Спорт-78» кўргазмасида жумладан кўплаб миқдорда ишлаб чиқаришга мўлжалланган спорт инвентарлари, буюмлари, медик-биологик ҳамда судья-ахборот аппаратураларини намойиш этиш кўзда тутилмоқда. Бундан ташқари спортнинг барча турларига оид ускуналар, кийимлар, пойафзаллар кўрсатилади. Бўлажак кўргазмага чет эл савдо фирмалари катта қизиқиш билан қарамоқдалар. Чунончи, Франция, Япония, Англия, Финляндия, Чехословакия ва бошқа кўпгина мамлакатлар спортга оид техника ва жиҳозлар билан кўргазмада иштирок этиш истагини билдирдилар.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

● **СУВ ТЎПИ.** Тошкентда олий лига командалари мамлакат чемпионатининг дастлабки тур ўйинларини давом эттирмоқдалар. Тошкентнинг «Меҳнат» командаси спортчилари навбатдаги учрашувни «Москвич» ватерполчилари билан ўтказиб, муваффақият (3:2) қозонишди. Ҳозир вакилларимиз ҳисобида беш очко тўпланди.

● **ХОККЕЙ.** Биринчи лига командалари мамлакат чемпионатининг сўнгги учрашувларини ўтказмоқдалар. Тошкентнинг «Бинокор» командаси сафарда «Кристалл» (Саратов) хоккейчилари билан икки учрашув ўтказиб (2:7, 4:4), 46 ўйиндан 60 очко жамғарди.

● **ШАХМАТ.** Бугойно шаҳрида халқаро турнир ниҳоясига етай деб қолди. 13-тур ўйинларидан кейин Б. Спасский 8,5 очко билан пешқадам бўлиб турибди. А. Карпов, Л. Любоевич ва Я. Тимман ҳисобида саккизтадан очко бор. 14-турда эса, А. Карпов Э. Букичдан устун келди.

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

ТИШНИ АСРАНГ

Оғиз бўшлиғидаги аъзоларнинг соғлом бўлиши инсон ҳаётида катта аҳамиятга эга. Тишлар етарли бўлмаса, овқат яхши чайналмайди, сўлак ва ферментлар кам ажралади. Натижада овқат ошқозонда яхши ҳазм бўлмайди. Бу ҳол аста-секин ошқозон ва ичак касалликларини келтириб чиқариши мумкин.

Ўз вақтида даволанмаслик натижасида чириган ва «қурт» еган тиш коваклари микроблар манбаи бўлиб қолади. Микробларнинг кўпайиши, тиш кавакларидаги овқат қолдиқларининг чириши тиш милкларини яллиғлантиради, милклар тез қонайдиган бўлиб қолади.

Маълумки, микроблар киши организмида пайдо бўладиган кўпгина касалликларнинг бош сабабчисидир. Тишлар, улар атрофидаги тўқималар — умуман оғиз бўшлиғида кўпайиб кетган микроблар организмда ҳар хил касалликларни келтириб чиқариши мумкин. Шунинг учун ҳам ҳар бир инсон оғиз бўшлиғи, ундаги аъзолар айниқса тишларни тез-тез даволатиб, соғломлаштириб туриши зарур.

Тишларнинг икки марта ўсиб чиқиши барчага аён. Сут тишлари 6 ойдан 2,5 ёшгача чиқиб бўлади. 6 ёшдан бошлаб эса сут тишлари тушиб, ўрнига доимий тишлар чиқа бошлайди ва 13 ёшларда оғиз бўшлиғида 28 та тиш бўлади. Охирги ақл тишлари эса 18 ёшгача, айрим пайтларда эса ҳатто 40 ёшларда ҳам чиқади.

Тишлар қаттиқ ва юмшоқ тўқималардан иборат. Қаттиқ тўқима емирилиши натижасида кавак ҳосил бўлади, бу касалликни кариес касаллиги дейилади. Инсонлар орасида энг кўп тарқалган касаллик ҳам шу. Бу касаллик ўз вақтида даволанмаса, дентин қаватидаги микроблар кўзга кўринмайдиган каналчалар орқали тиш ўртасида жойлашган юмшоқ тўқима — пульпага ўтиб, уни яллиғлантиради. Бу касаллик эса пульпит дейилади.

Шунда ҳам даволатилмаса, яллиғланиш жараёни тиш илдизидаги тешик орқали тишни ушлаб турувчи тўқима — периодонтга ўтади. Периодонтит деб номланган бу касаллик вақтида тиш айниқса овқатни чайнаётганда қаттиқ оғрийди. Айрим пайтларда эса шу тиш бошқаларидан ўсиб қолганга ўхшайди, атрофидаги милк қизариб яллиғланади. Тишнинг ўзи қимирлай бошлайди. Айрим ҳолларда милк шишиб, ҳарорат кўтарилади. Натижада бундай тишлар кўп ҳолларда олиб ташланади.

Тиш касалликлари ичида кариесдан кейин кенг тарқалгани пародонтоз бўлиб, бу касалликда тишнинг бўйин қисмидаги тўқима (физиологик чўнтак) бутунлиги бузилади, натижада тишни жағ суяги билан бирлаштириб турадиган тўқималар аста-секин сурила бошлайди патологик чўнтак ҳосил бўлади. Бу ҳолат кучайиб, соппа-соғ ярқираб турган тишлар қимирлай бошлайди, тўқималар яллиғланиб шишади. Айрим одамларда тиш ювиш у ёқда турсин, ҳатто овқатланаётган пайтда ҳам милклар қонайди, натижада вақтида даволанмаган тишларнинг қимирлаши чуқурлаша бориб, ўз-ўзидан тушиб кетиши мумкин.

Тиш ва оғиз касалликларининг олдини олиш учун бир йилда камида икки марта врач-стоматологларга учрашиб профилактик кўрикдан ўтиб туриш зарур. Оғриқ тишнинг давоси омбир, деган нақл ҳозирги вақтда тўғри келмай қолди. Врач-стоматологлар ҳар қандай тиш касалликлари ва оғиз бўшлиғи аъзоларининг яллиғланишларини даволабгина қолмай, уларнинг олдини олиш чораларини ҳам кўрмоқдалар. Шифокорларимиз тиш касалликларини даволайдилар, уларнинг бутунлигини тиклайдилар, олиб ташланган тишлар ўрнига сунъий тишлар ясаб, инсонларга хушчақчақлик, гўзаллик бахш этиб, қизилўнгач, ошқозон ва ичак касалликларининг олдини оляптилар.

Т. МУҲИТДИНОВ.
Тошкент давлат медицина институти ортопедик стоматология кафедраси ассистенти.

Редактор ўринбосари Х. ЕДГОРОВ.

ҚИЗИҚАРЛИ ТАЖРИБА

ДЕТАЛЛАРГА — ИККИНЧИ УМР

Ремонтга келтирилувчи узел ва агрегатларда қолдиқ ресурс деб аталувчи ресурсга эга бўлган деталлар оз эмас. Улардан техник қаровлар ўтказишда ва шундай узелларнинг ўзини жорий ремонт қилишда бемалол фойдаланиш мумкин. ВНИИМС директори (Рязань шаҳри) А. Калашников бундай бир мисол келтиради: «Киргизсельхозтехника» бирлашмасининг корхоналарига ГАЗ-51 автомашиналари ремонт қилиш учун келтирилди. Бу ерда замонавий техника ёрдами билан ҳар бир узел, агрегат, ҳар бир деталь текшириб чиқилди. Шунда 294 шатундан атиги 30 таси брак қилинди. 181 тақсимлаш деталнинг қолдиқ ресурси бор экан, 33 деталь тикланиши лозим бўлиб чиқди. Текширилган 588 клапандан 326 таси шу заҳоти ишга солинди.

Олимлар ишлаб чиққан технологик схема бўйича хўжаликлар ва район устахоналаридаги ҳамма машиналарнинг эскирган узел ва агрегатлари махсус техника пунктларига келтирилади. Бу пунктлар қолдиқ ресурси бўлган деталларни йиғиш, сақлаш ва реализация қилиш билан шуғулланади. Қабул цехида узеллар ювилади, қисмларга ажратилади, уларнинг нуқсонлари аниқланади. Мутахассислар контрол ва синаб кўриш турли техника воситаларидан фойдаланиб, ҳар бир деталнинг тақдирини ҳал қилади. Яна ишлатишга яроқли деталлар ишлаб чиқариш омборига ва алмаштириш пунктларига ўтказилиб, ундан хўжаликларга реализация қилинади. Тиклаш мумкин бўлганлари район ёки районлараро устахоналарга юборилади. Қолган брак деталлар эса темир-терсакка топширилади.

(ТАСС). Рязань.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — «Адабий ўқиш». 10.20 — «Биринчи курьер» (бадиий фильм). 11.50 — Концерт. 15.30 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — Ёш техниклар учун кўрсатув. 16.50 — Борис Полевой ижоди. 17.35 — Концерт. 18.00 — Миллионлар ленинча университети. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Мультфильм. 18.55 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — Концерт. 20.50 — «Санъат усталари». 21.30 — «Вақт». 22.00 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 22.30 — Хоккей. ЦСКА — «Динамо» (М).

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Зоология. 12.00 — «Малишок». 12.30 — Ўқув кўрсатуви. 18.00 — Болалар учун фильм. 18.30 — «Ёшлик». 19.00 — «Ахборот». 19.15 — «Манфред» (телетеатр). 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — «Чорвадор». 22.15 — «Доктор Вера» (бадиий фильм). 23.40 — Баскетбол. «Университет» (Т) — «Политехник» (К).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — «Икки қуёв ортидан» (кинокомедия). 20.10 — Янгиликлар. 20.30 — Назарий механика. 21.30 — Ҳужжатли фильм. 21.40 — Физика.

Радио

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Қўшиқ ва романслар. 9.30 — «Шодлик» ансамблининг солистлари ижро этадилар. 10.30 — «Сахий ер». 11.15 — «Ривожланган социализм Конституцияси». 11.30 — А. Қодиров чалади. 12.00 — «Ўзбекистон ишчиси». 13.00 — Ихтисослаштириш йўлидан. 13,30 — Кинофильмлардан куйлар. 14.00 — «Ҳосил уйлари билан». 16.10 — «Ўзбекистоннинг ёш композиторлари». 18.00 — «Партия ходими минбари». 19.00 — «Инсон ва қонун». 19.10 — «Ёшлик». 20.25 — Татар куйлари. 21.00 — «Қишлоқ оқшомлари». 22.00 — Тинглаб дам оламиз. 22.30 — Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларида. 22.40 — «Замондошларимиз». 23.20 — «Мақом кечаси».

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17/III да **Бир актли балетлар.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/III да **Олтин девор,** 17/III да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/III да **Йиллар ўтиб.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/III да **Ҳаммомга бало борми?** 17/III да **Ишқ қурбонлари.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.**

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — **Тиль ҳақида афсона** (2 серия, катта залда, кундуз ва кечқурун).

Карпат довонлари — «ЧАЙКА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00), ҲАМЗА номли (11, 14, 17, 20.00), «НУКУС» (11, 15.30, 16, 18, 20.45).

Тиль ҳақида афсона (2 серия) — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 14, 17, 20.00), ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ номли (12, 15, 18, 20.00).

Жозибали бахт юлдузи — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 15, 18, 21.00).

Париждаги ўғирлик — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Фидойи аёл — «МОСКВА» (жуфт соатларда).

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги коллегияси ва партия комитети министрлик бошқармасининг бошлиғи, милиция полковниги К. И. Эргашевга онаси

Тилла ТУРСУНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«Совет Ўзбекистони» газета редакцияси коллективи редакция ходими Жўра Саъдуллаевга отаси

Рихсивой САЪДУЛЛАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04, масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат транспорт ва капитал қурилиш — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70, адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16, совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — Тошкент — 32-53-20, Самарқанд — 3-19-72, Сирдарё — 2-09-70, Сурхондарё — 55-35, Хоразм — 51-24, Бухоро — 3-31-42, Қашқадарё — 38-42, Фарғона — 4-20-84, Наманган — 6-79-92, Андижон — 4-48-85, Жиззах — 31-66, ҚҚАССР — 2-42-62. Справка олиш учун — 33-02-92.

Р. — 02287. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д. — 62.